

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT

DIPLOMSKO DELO

NEJC POGAČNIK

Ljubljana, 2011

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT
Specialna športna vzgoja
Elementarna športna vzgoja

**ORGANIZACIJA LETNE ŠOLE V NARAVI TER ANALIZA
MNENJ UDELEŽENCEV IN NJIHOVIH STARŠEV**

DIPLOMSKO DELO

MENTORICA

Prof. dr. Mateja Videmšek

RECENZENT

Izr. prof. dr. Jože Štihec

KONZULTANT

Izr. prof. dr. Damir Karpljuk

Avtor dela

Nejc Pogačnik

Ljubljana, 2011

ZAHVALA

Posebej bi se rad zahvalil mentorici, dr. Mateji Videmšek, za vso pomoč, ki mi jo je nudila ob izdelovanju diplomskega dela.

Zahvalil bi se rad tudi svoji družini, ki mi je skozi študij stala ob strani tako v lepih kot tudi manj lepih trenutkih.

Zahvaljujem se Maruši, ker me je v času zaključka študija spodbujala in velikokrat usmerila na pravo pot.

Hvala ravnateljici OŠ Toneta Čufarja Jesenice, ge. Branki Ščap, učiteljem in učencem ter njihovim staršem, ki so mi omogočili izvedbo raziskave in še posebej kolektivu učiteljev športne vzgoje, ki mi je posredoval veliko praktičnega znanja o dani tematiki.

Ključne besede: šola v naravi, organizacija, učenci, starši, vprašalnik

ORGANIZACIJA LETNE ŠOLE V NARAVI TER ANALIZA MNENJ UDELEŽENCEV IN NJIHOVIH STARŠEV

Avtor: Nejc Pogačnik

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, 2011

Specialna športna vzgoja, Elementarna športna vzgoja

Število strani: 59

Število preglednic: /

Število slik: 9

Število virov: 36

Število prilog: 2

IZVLEČEK

Šola v naravi je posebna vzgojno-izobraževalna oblika, katere bistvo je, da učenci skupaj z učitelji preživijo nekaj časa v naravi, stran od kraja prebivališča. Šola v naravi celostno vpliva na otrokov razvoj. V približno tednu dni spoznavajo nove oblike pedagoškega procesa, se navajajo sami premagovati ovire, spoznavajo življenje v skupnosti in v naravi ter nenazadnje postanejo bolj samostojni.

V diplomskem delu smo v uvodu predstavili vse potrebno za organizacijo šole v naravi od organizacijske priprave pa do dejavnosti po prihodu domov. Dejavnosti si sledijo v logičnem zaporedju. Predstavljena so tudi didaktična priporočila za izvedbo učenja plavanja ter naloge, ki jih morajo učenci opraviti za posamezno priznanje.

Teoretičnemu delu sledi raziskovalni, kjer smo skušali ugotoviti, ali se mnenja učencev in njihovih staršev v zvezi s pripravo in samo izvedbo šole v naravi razlikujejo, ter s tem nakazati kvaliteto komuniciranja med njimi. Skušali smo tudi ugotoviti, kakšen je splošni vtis obeh skupin o sami šoli v naravi.

Iz dobljenih rezultatov smo ugotovili, da se mnenja učencev in staršev v večini ne razlikujejo, kar je verjetno posledica dobre medsebojne komunikacije. Splošni vtis o šoli v naravi je glede na dobljene rezultate zelo pozitiven. Učenci so se v veliki večini odhoda v šolo v naravi veselili, tam so izpopolnili svoje znanje plavanja in med samim bivanjem niso imeli nobenih težav.

Key words: outdoor school, pupils, parents, questionnaire

SUMMER OUTDOOR SCHOOL ORGANISATION AND ANALYSIS OF
PARTICIPANTS AND THEIR PARENTS OPINION

Author: Nejc Pogačnik

University of Ljubljana, Faculty of sport, 2011

Special physical education, Elementary physical education

Number of pages: 59

Number of tables: /

Number of figure: 9

Number of sources: 36

Number of appendices: 2

ABSTRACT

Outdoor school is a special form of education, the point being that pupils and teachers spend some time together away from children's home. This way of teaching has an overall impact on a child's development. During a week they encounter new forms of teaching, learn how to live in a community and how to behave in nature. They learn how to achieve their goals by themselves and finally they become more independent.

In the introduction of the diploma paper we present all of the important aspects of organisation of the outdoor school. The activities are followed by a logical sequence. Didactic recommendations on how to teach swimming and tasks children need to do are also represented.

The theoretical point of view is followed by a research part. We tried to find out the difference in opinions between parents and their children regarding outdoor school and thereby indicate the quality of communication between them. We were interested to know what the overall impression about the whole program is.

The results show that opinions between parents and their children do not differ a lot. This might be the result of good communication between them. The general influence of the outdoor school was positive. Children like to go there, they perform their duties and during the week they do not have any problems.

Kazalo vsebine

1	Uvod	10
1.1	Značilnosti in pomen šole v naravi	10
1.2	Značilnosti in vsebine letne šole v naravi	12
1.2.1	Plavanje	12
1.2.2	Kratek pregled organizacijskih opravil	12
1.2.3	Izbira kraja	13
1.2.4	Starost učencev	13
1.2.5	Nekatera zakonska določila	14
1.3	Letna šola v naravi OŠ Toneta Čufarja Jesenice	14
1.4	Primer organizacije	15
1.4.1	Organizacijska priprava	15
1.4.2	Zbiranje ponudb	16
1.4.3	Izbira kraja in časa	16
1.4.3.1	Opis letovišča Pinea v Novigradu	17
1.4.4	Stroški	18
1.4.5	Motivacija učencev	19
1.4.6	Prvo obvestilo in srečanje s starši	19
1.4.6.1	Primer prvega obvestila staršem	21
1.4.7	Pedagoško osebje	22
1.4.8	Seznam osebne in skupne opreme	22
1.4.8.1	Primer seznama osebne opreme za učence v letni šoli v naravi	23
1.4.8.2	Primer seznama šolske opreme	24
1.4.8.3	Primer seznama sanitetne opreme	24
1.4.9	Zadnji opravki	25
1.4.9.1	Primer zadnjega obvestila staršem	26
1.4.10	Odhod in prihod v kraj šole v naravi	26
1.4.10.1	Primer urnika letne šole v naravi	27
1.4.11	Učenje plavanja	28
1.4.11.1	Didaktična priporočila za uspešnejše učenje plavanja	29
1.4.12	Preverjanje znanja plavanja	32
1.4.12.1	Naloge za posamezno priznanje	32
1.4.13	Druge aktivnosti	33
1.4.14	Po prihodu domov	34
1.5	Dosedanje raziskave	34
1.6	Problem in cilji	36
2	Metode dela	37
2.1	Preizkušanci	37
2.2	Pripomočki	37
2.3	Postopek	38
3	Rezultati	39
3.1	Kakšno je bilo znanje plavanja pred odhodom v šolo v naravi?	39
3.2	Se je znanje plavanja izboljšalo?	40

3.3	Je bil prevelik poudarek namenjen plavanju in premalo drugim aktivnostim?	41
3.4	Težave v času bivanja v šoli v naravi in kakšne?	42
3.5	Se je otrok veselil odhoda v šolo v naravi?	43
3.6	Mnenje o dolžini šole v naravi.	44
3.7	Je otrok postal bolj samostojen?	45
3.8	Kaj se je otroku najbolj pozitivno vtisnilo v spomin?	46
4	Razprava	47
5	Sklep	50
6	Viri	52
7	Priloge	54
7.1	Anketni vprašalnik za starše	54
7.2	Anketni vprašalnik za učence	58

1 Uvod

Šola v naravi je posebna vzgojno-izobraževalna oblika, katere bistvo je v tem, da cel razred ali več vzporednic odide za nekaj časa v neko naravno, čim manj urbano okolje, zunaj kraja stalnega bivanja (k morju, reki, jezeru, v gozd, gore, zasneženo naravo in podobno), kjer se v posebnih okoliščinah in po posebnem vzgojno-izobraževalnem programu nadaljuje smotrno pedagoško delo (Kristan, 1998).

1.1 Značilnosti in pomen šole v naravi

Šola v naravi ima mnoge prednosti pred učenjem v učilnicah. Program poteka nadzorovano cel dan. Glede na poudarek in naravne danosti okolja učenci pridobivajo znanja s povezavo več predmetnih področij. Ker učenje poteka v drugačnem (naravnem) okolju, je posredovanje učnih vsebin mnogo bolj sproščeno in zabavno kot v šoli. Bivanje na različnih območjih učencem omogoča spoznavanje naravnega in družbenega bogastva svoje okolice. Večdnevno skupno bivanje daje možnost, da se učenci bolje spoznajo med seboj, in bogati medosebno sodelovanje med učitelji in učenci (Jurak idr., 2002).

V šoli v naravi se torej pedagoški proces nadaljuje, le da ima drugačne razsežnosti in značilnosti. Gre za strnjen večdnevni integralni (medpredmetno povezovanje) pedagoški proces, ki se večrazsežnostno vključuje v oblikovanje skladno razvite osebnosti otroka in mladostnika.

Nekatere šole nadomeščajo šolo v naravi z različnimi tečaji, govorijo pa o šoli v naravi in tako tudi izpolnjujejo različne statistične obrazce. Glede na gornjo strokovno opredelitev tečaja smučanja ali plavanja v domačem kraju ni mogoče šteti za šolo v naravi in ga seveda tudi ne moremo tako prikazovati v različnih statističnih poročilih. Tudi vsakodnevnih prevozov na smučišče ali bazen ni mogoče šteti za šolo v naravi. Med tečaji v domačem kraju in prevoznimi tečaji ter šolo v naravi obstaja velika vsebinska in kakovostna razlika. Pri tečajih v domačem kraju ali prevoznih tečajih gre predvsem za učenje različnih veščin, pri šoli v naravi pa za strnjen večdnevni celostni pedagoški proces.

Zaradi vrste okoliščin (sproščeno vzdušje, spodbudni učinki skupine, večja motiviranost, bolj zgoščeno delo, več vadbe, možnost izbire različnih vadišč, slana morska voda in tako naprej) je mogoče zanesljivo trditi, da so v šoli v naravi tako splošni pedagoški kot izobraževalni učinki veliko večji kot na tako imenovanih tečajih. Gibalno učenje in fiziološka učinkovitost pa sta nasploh večja zaradi strnjenih dražljajev.

Tudi socializacijski učinki večdnevnega skupnega bivanja otrok zunaj domačega kraja so povsem nekaj drugega, kot nekajurno zbiranje na domačem griču, v domačem bazenu ali vsakodnevni utrudljivi avtobusni prevozi. Se pa glede na starost otrok pri večdnevni odsotnosti od doma večkrat zgodi, da je domotožje preveliko in je zato delo oteženo. Razlika med tečaji in šolo v naravi je torej očitna. Šola v naravi je več kot tečaj smučanja ali plavanja, zato ti v domačem kraju ne morejo biti nadomestek šole v naravi, vsaj enakovreden ne.

Lahko pa so tečaji več kot odlično povezani s šolo v naravi in celo zelo zaželeni, če služijo kot predpriprava nanjo. Otrok bo veliko lažje doživljal vse aktivnosti v šoli v naravi, če ne bo imel dodatnih skrbi (npr. s strahom pred vodo), še posebej, če se šola v naravi odvija na morju.

Osnovni vzgojno-izobraževalni cilj šole v naravi je z neposrednim smiselnim izobraževanjem v naravi ter doživljanjem narave in različnih dejavnosti v njej izobraziti in vzgojiti mladega človeka za dejavno življenje v naravi in z naravo, hkrati pa ga tudi vzgojiti, da bo naravo vgradil v svoj vrednostni sistem, tako da bo vedno in povsod pripravljen ohranjati in varovati naravno okolje ter naravno in kulturno dediščino v njem. Poleg tega lahko s šolo v naravi uresničujemo še celo vrsto drugih, prav tako pomembnih ciljev, ki jih doma, pri rednem pouku, lahko uresničujemo veliko manj uspešno ali pa jih sploh ne moremo. Šola v naravi je ena redkih vzgojno-izobraževalnih oblik, pri kateri se precej enakovredno prepletajo spoznavne, gibalne, čustvene, socialne, moralne in estetske razsežnosti vzgoje. Doživete socialne, moralne in estetske izkušnje pomagajo pri zorenju učencev veliko bolj, kot je to mogoče pričakovati od navadnega šolskega pouka (Kristan, 1998).

Vse te cilje je možno uresničevati le v vsebinsko bogati šoli v naravi. Bogata je lahko le tedaj, kadar je poučna in vzgojna, gibalno in fiziološko učinkovita, doživljajsko bogata, ustvarjalna ter prijetna in zabavna. Nesmotno bi bilo v šoli v naravi početi stvari, ki jih lahko počnemo doma vsak dan (nogomet, odbojka ...).

1.2 Značilnosti in vsebine letne šole v naravi

1.2.1 Plavanje

V tem diplomskem delu se bomo posvetili predvsem letni šoli v naravi, katere glavna vsebina je plavanje. Plavanju so že stari Grki namenjali enako pozornost kot branju. Tudi danes šteujemo znanje plavanja za pomemben kazalec izobrazbene in kulturne ravni slehernega človeka in celega naroda. V prvi vrsti dobro znanje plavanja zmanjšuje nevarnost utopitve. Plavanje pa tudi šteujemo za eno najbolj zdravih športnih zvrsti. Plavalna pismenost se je v zadnjih letih, tudi na račun boljših in več šol v naravi, popravila. Ni pa letna šola v naravi samo plavanje, ampak je mnogo več. Zelo je primerna za utrditev naučenega iz preteklih otrokovih let. Taka oblika dela je zelo strnjena v več dneh, v katerih otroci več ur preživijo v vodi. Ob tem ne gre zanemariti tudi prednosti slane vode, ki jo zaradi njene specifične teže lahko šteujemo kot zelo učinkovito didaktično pomagalo. Marsikateri otrok splava šele, ko gre na morje in ne v domačem bazenu.

Poleg teh vsebin pa je potrebno dodati tudi razne zabavne, kulturne, športne in pa izobraževalne. Te lahko zagotovimo le, v kolikor je šola v naravi dobro organizirana in imamo za to primeren kader. Tako je potrebno smiselno razdeliti naloge, ki bodo pripomogle k celostno bogati šoli v naravi.

1.2.2 Kratek pregled organizacijskih opravil

Potrebno je določiti glavnega organizatorja šole v naravi, pedagoškega vodjo, ki je hkrati tudi usklajevalec programov (večkrat je to ena in ista oseba), razredne učitelje, ki po izbranem programu vodijo pouk, organizatorja športnih in družabnih ter kulturnih programov, vaditelje izbrane vsebine, če v bližini ni zdravstvenega doma, pa tudi medicinsko osebje. Da racionaliziramo stroške, lahko ena oseba opravlja več nalog. S tem tudi preprečimo, da bi v šoli manjkalo preveč učiteljev

Na hitro bi organizacijo lahko strnili takole. Potrebno je postaviti termin (okvirno in dokončno), rezervirati nastanitev, motivirati učence (razni videi, plakati), poslati obvestila

staršem in organizirati roditeljski sestanek, obiskati starše, ki otrok iz takšnih ali drugačnih razlogov niso prijaviili, napisati seznam opreme, organizirati pedagoško zasedbo, narediti seznam skupne opreme, pripraviti učence na odhod, rezervirati prevoz, narediti seznam sanitetnega materiala, poskrbeti za potne naloge in naročilnice, učencem in staršem posredovati zadnja navodila o odhodu, zboru in obvestiti o prihodu domov (Kristan, 1998).

1.2.3 Izbira kraja

Pri izbiri kraja stremimo k temu, da so zagotovljene vse didaktične in varnostne zahteve. Omogočati mora napredovanje vsem, tako dobrim kot tudi slabšim. Veliko je mnenj o tem, kje naj bodo nastanjeni otroci. Ali naj bo to zidan objekt ali pa kar v šotoru. Zagotovo je udobneje v zidanih objektih, vendar to ne odtehta doživetja preživljanja šole v naravi v šotorih, prikolicah ali pa bungalovih. Ponavadi pa so učitelji tisti, ki bi si želeli več udobja, in je zato otrokom večkrat odvzeta izkušnja, ki bi jo doživeli ob bivanju v šotorih, bungalovih.

Če je le mogoče, naj bo poletna šola v naravi na morju. V slani vodi se učenci veliko hitreje naučijo plavati kot v sladki, pa tudi podnebne razmere za delo v vodi so navadno ob morju ugodnejše. Kraj ob morju ponuja tudi veliko možnosti s področja naravoslovja. Prav veliko ob naši kratki obali ne moremo izbirati, upati pa je, da bomo še vedno dobrodošli na hrvaški obali. Čim bolj gremo namreč proti jugu, toplejša je voda in bolj mile so podnebne razmere v času, ki je za šolo zanimiv, to pa sta ponavadi meseca junij in september, vsak z dobrimi in slabimi lastnostmi.

1.2.4 Starost učencev

Glede starosti so mnenja deljena. Dosedanje izkušnje kažejo, da imajo četrti razredi devetletke veliko več domotožja kot prej četrti razred osemletke. Eno leto se ne zdi veliko, vendar se še kako pozna. Praktično se to vidi v joku, odtujenosti učenca in nezainteresiranosti za delo, ker so njegove misli drugje, ponavadi v objemu staršev. Tudi zaradi domotožja in pa predvsem drugih praktičnih značilnosti se je šola v naravi skrajševala iz štirinajst dni na sedanjih pet do sedem dni. Manj kot to je odločno premalo, saj se učenci ravno navadijo na

drugačno okolje, ko že morajo oditi domov, pa tudi učinka na znanje plavanja v tako kratkem času ne more biti. Otroci se šele po tretjem dnevu dokončno vživijo v prostor in ponavadi kar težko odidejo domov.

1.2.5 Nekatera zakonska določila

Program osnovnošolskega izobraževanja v skladu z Zakonom o osnovni šoli obsega obvezni in razširjeni program. Med slednjega Zakon šteje šolo v naravi, zato je organizacija le-te za šolo obvezna. Udeležba otrok je tako kot pri drugih oblikah razširjenega programa prostovoljna. Šola mora učencu ponuditi program šole v naravi, v času obveznega izobraževanja je dolžna organizirati vsaj dve. Priporočamo, da jo organizira vsaj enkrat ob koncu vsakega vzgojno-izobraževalnega obdobja. Učenec jo ali je ne izbere. Financiranje šole v naravi (Zakon o organiziranju in financiranju vzgoje in izobraževanja, 81. člen) se deli na dva dela, in sicer: iz sredstev državnega proračuna se v skladu z zakonom, normativi in standardi ter kolektivno pogodbo zagotavljajo osebni prejemki tudi za program šole v naravi, drugi materialni del prispevajo starši in/ali drugi. Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja v 83. členu določa, da za učence, ki zaradi socialnega položaja prispevka ne zmorejo plačati v celoti, sredstva v skladu z normativi in standardi, ki jih določi minister, zagotovi država. Šola lahko pod določenimi pogoji organizira in ponudi več kot dve izvedbi šole v naravi, in sicer: šolo v naravi v času osnovnošolskega izobraževanja učencu financirajo starši; šola mora izvesti vse aktivnosti, da se vanjo vključijo tudi otroci, katerih starši prispevka ne zmorejo plačati; šola v naravi je organizirana znotraj števila ur osnovnošolskega izobraževanja in uresničuje izbrane cilje učnega načrta, zato mora šola za učence, ki se šole v naravi ne udeležijo, v tem času organizirati primerljiv program (cilji šole v naravi); šola mora za izvedbo šole v naravi pridobiti soglasje večine staršev (Šola v naravi koncept, 2001).

1.3 Letna šola v naravi OŠ Toneta Čufarja Jesenice

Osnovna šola Toneta Čufarja na Jesenicah svojo letno šolo v naravi organizira v prvem tednu septembra v letovišču Zveze društev prijateljev mladine Jesenice v Novigradu. Letovišče je relativno blizu, saj je le streljaj oddaljeno od državne meje. Osebjem je povečini sestavljeno iz

slovenskih državljanov, tako da otroci s komunikacijo nimajo težav. Letovišče ima na voljo lepo število hišic, ki imajo od tri do pet sob, vsaka soba pa sprejme od dva do šest učencev. Zraven hišic so urejene sanitarije, v okviru letovišča pa so tudi skupni tuši, stranišča in umivalniki. Poskrbljeno je za zdravstveno oskrbo, saj je v letovišču vedno prisotna višja medicinska sestra, v skrajnih primerih je blizu tudi bolnišnica v Poreču. Okolica je pretežno poraščena s pinjami, ki tako še bolj poudarijo že tako blagodejno klimo.

Posebno doživetje je za otroke obisk Postojnske jame in solin na poti, vožnja z ladjico, športne igre, ki jih organizirajo vaditelji in učitelji, izlet v mesto in še marsikaj. Pogoji za učenje plavanja so relativno dobri, nekoliko bolj za plavalce kot za neplavalce. Za slednje je bil zgrajen valobran, ki omogoča prostor z mirno vodo brez valov, ki je ob plimi primerna za učenje, ob oseki pa za razne igre ob vodi. Plavalci lahko plavajo do bližnjih jadrlnih desk, se tam odpočijejo, skočijo v vodo in odplavajo nazaj. Plaža je betonirana, razgledna in velika.

1.4 Primer organizacije

1.4.1 Organizacijska priprava

Vsako resno delo zahteva temeljito in pravočasno pripravo. Tudi uspešnost šole v naravi je zelo odvisna od dobre priprave. Priprava se začne z letnim delovnim načrtom. To je temeljni šolski dokument, ki vsebuje celoten obseg vzgojno-izobraževalnega dela šole. Če šole v naravi ni v letnem delovnem načrtu, tudi ni mogoče uveljavljati pravice do ustreznih finančnih sredstev. Ko smo se z letnim delovnim načrtom odločili za šolo v naravi, se prave priprave šole začnejo. Ločimo vsebinsko in organizacijsko pripravo (Kristan, 1998).

Dobra organizacijska priprava je podlaga za uspešno šolo v naravi, hkrati pa je tudi podlaga vsebinski pripravi. Smiselno je, da si izdelamo preglednico del in nalog, saj se lahko tako manj pogosto zgodi, da na kakšno stvar pozabimo. Tako preglednico lahko dopolnjujemo in tako s časom postane veliko bolj temeljita. Če je šola v naravi vsakoleten pojav, je smiselno ustvariti mapo, v kateri je vse pomembno za njeno organizacijo.

1.4.2 Zbiranje ponudb

Običajno dobi šola nekaj ponudb za bivalne in gostinske storitve. Te ponudbe pošljejo razne agencije, hoteli ali gostišča. S samo organizacijo in izvedbo programa šole v naravi se ti subjekti ne ukvarjajo. Delo pedagoškega vodje je, da si ogleda vse lokacije in se nato odloči za najbolj primerno. Pri tem se lahko posvetujemo s kolegi iz drugih šol, ki imajo z določenimi lokacijami že izkušnje. Ponavadi šole prostora, kjer izvajajo šolo v naravi, ne menjajo pogosto in se držijo okolja, ki jim najbolj ustreza.

1.4.3 Izbira kraja in časa

Kraj za poletno šolo v naravi moramo izbrati tako, da bodo zagotovljene vse varnostne in didaktične zahteve. Pri izbiri kraja pa tudi ne smemo pozabiti na raznovrstne možnosti, tako da lahko organiziramo delo z različnimi skupinami. Če šola organizira le eno poletno šolo v naravi, potem je samoumevno, da je plavanje z vodnimi aktivnostmi osrednji vsebinski sklop, ki mu je potrebno podrediti izbiro kraja in časa. Ta dva dejavnika namreč bistveno vplivata na učinkovito udeležanje osrednjega cilja. Seveda ob tem drugi vsebinski sklopi ne smejo biti bistveno osiromašeni (Kristan, 1998).

V praksi se pojavljata dva okvirna termina za izvedbo šole v naravi. Prvi je meseca junija, ko gre šolsko leto proti koncu, drugi pa je v začetku septembra, ko se šolsko leto šele začne. Oba termina imata svoje prednosti in slabosti. Septembra je morska voda še precej topla in navadno tudi ni nadležne vročine, ki bi lahko ovirala dejavnosti ob vodi. Doleti nas lahko poslabšanje vremena, kar precej ovira sam pedagoški proces v vodi. Prav tako je septembra dan precej krajši kot junija in nam je za raznorazne dejavnosti na voljo nekaj manj časa. Junija je voda ponavadi hladnejša kot septembra, kar se odraža v krajšanju dela v vodi. Po drugi strani pa lahko otroci plavalno znanje, ki so ga junija pridobili v šoli v naravi, med poletnimi počitnicami še izboljšajo.

Smiselno je, da je poletna šola v naravi organizirana na morju. Že specifika morske vode in s tem večja plovnost učencev je eden izmed največjih pozitivnih dejavnikov v prid gornji tezi. Lahko izbiramo med domačo, slovensko obalo ali pa se odločimo za odhod k našim južnim

sošodom na Hrvaško. Tam se v severni Istri, blizu Novigrada, nahaja letoviško naselje Pinea, ki deluje pod okriljem Zveze društev prijateljev mladine Jesenice. Glavna dejavnost letovišča je nudenje prostora za letne šole v naravi in kolonije. V tem letovišču so se šole v naravi udeležili tudi naši anketiranci.

1.4.3.1 Opis letovišča Pinea v Novigradu

Letovišče Pinea leži tik ob morju, v senci bogatih krošenj pinij, le kakšne pol ure zmerne hoje do mesta Novigrad. Je eno najlepših naselij v tem koncu, za kar gre zasluga upravljalnici in ekipi prostovoljcev, ki vsako leto poskrbita za obnovitvena dela in ureditev letovišča. Za uporabo je na voljo okoli dvanajst hišic, ki so bile prenovljene leta 2005. Vse so opremljene s sanitarijami in kabino za tuširanje. Plaža je velika in lepo urejena.

Za neplavalce je urejen prostor ob pomolu, še dodatno varnost pa nudi valobran. Plavalci lahko plavajo do približno 25 metrov oddaljenih jadrlnih desk, kjer se lahko odpočijejo ali pa jih uporabljajo kot pripomoček za zabavo. Plavališče je še posebej zavarovano z bojami.

Kuhinja učencem in učiteljem nudi pet obrokov dnevno. Poleg zajtrka, kosila in večerje sta tu še dopoldanska in popoldanska malica. Ves čas je otrokom na voljo čaj. V veliki jedilnici je večji prostor namenjen učencem, manjši pa ostalim obiskovalcem. Terasa pod bifejem, kjer so na voljo prigrizki, pijača in sladoled, se ob večerih spremeni v oder, kjer učenci in učitelji prirejajo zabavne igre in ples. V ta namen so upravljalci uredili glasbeni studio z vso potrebno opremo.

Za morebitne zdravstvene težave udeležencev poskrbijo kar v samem letovišču, kjer imajo za to urejeno ambulanto, za katero skrbijo višje medicinske sestre. V skrajnih primerih je zelo blizu bolnišnica v Poreču.

V naselju so igrišča za odbojko, nogomet in košarko, balinišče, mize za namizni tenis in različna igrala za otroke. Na voljo so tudi vsi pripomočki za uporabo teh igrišč, žoge, loparji, pikado, imajo pa tudi lepo število družabnih iger.

Osebjem je zelo prilagodljivo in se trudi, da ustreže vsaki želji, če je le to v njihovi moči. Tako lahko na primer brez težav prestavimo kakšen obrok zaradi drugih dejavnosti.

Že sama pot do letovišča in njegova okolica nam ponujata številne možnosti za obogatitev programa. Tako si lahko na poti ogledamo Postojnsko jamo, Škocjanske jame, Sečoveljske soline ter nenazadnje naša obmorska mesta in njihove znamenitosti. V sami okolici letovišča pa se lahko dogovorimo za izlet z ladjico v mesto Poreč in si tam ogledamo akvarij, ki prikazuje floro in favno tega dela Jadrana. Otroci se lahko v mestu v spremstvu učitelja tudi sprehodijo po tamkajšnji promenadi in si kupijo kakšen spominek. Učenci so še posebej navdušeni nad večernim povratkom, ko se z ladjico peljejo ob mraku.

Vse zgoraj naštetje je razlog, da za kraj letne šole v naravi veliko število osnovnih šol izbere ravno to letovišče. Zaradi vedno večjega zanimanja je potrebno dovolj zgodaj izbrati termin, v katerem bi letovali in ga tudi rezervirati.

1.4.4 Stroški

V skladu z zakonodajo krijejo stroške bivanja in nastanitve v šoli v naravi največkrat starši učencev, medtem ko država krije stroške pedagoškega dela. Šole dobijo od države tudi določena sredstva za sofinanciranje stroškov bivanja in nastanitve otrok iz socialno ogroženih družin. Mnoge šole sredstva za ta namen zbirajo tudi na različnih prireditvah, kot so šolski sejmi in dobrodelni koncerti, opremo in pripomočke pa pri pokroviteljih in donatorjih. Tako skušajo zagotoviti vsem otrokom obisk šole v naravi, ki sicer zanje ni obvezna (Jurak in Kovač, 2007).

Same stroške lahko razdelimo na stroške pedagoškega procesa in stroške učencev. Stroške pedagoškega procesa lahko občutno zmanjšamo z investiranjem v izobraževanje lastnega kadra. S tem ne potrebujemo zunanjih, pogosto nepreverjenih sodelavcev. V stroške učencev največkrat sodi prevoz, oskrba in dodatni izleti ter prispevek v rezervni fond, ki se učencem vrne. Od višine zneska je močno odvisna udeležba učencev. Vedno več je staršev, ki si zaradi socialnega položaja ne morejo privoščiti, da bi njihov otrok odšel v šolo v naravi.

1.4.5 Motivacija učencev

Motivacija učencev je še posebej pomembna, ker udeležba v šoli v naravi zakonsko ni obvezna. Še posebno je pomembno za tiste, ki so v razredu zaradi različnih razlogov na obrobju in si pravzaprav navadno niti ne želijo od doma. Nekaterim bi bilo še vseč, če bi lahko ostali doma. Dobra motivacija je potrebna tudi učencem, ki že vnaprej dvomijo, da bodo starši tej vzgojno-izobraževalni obliki naklonjeni. Čim bolj namreč učence motiviramo in jim spodbudimo željo po udeležbi, bolj bodo doma nagovarjali starše, ki jim bodo prej ali slej ustregli. Nasprotno pa bodo ustregli tudi tistim, ki si v šolo v naravi ne bodo želeli. Učenci morajo šolo v naravi nestrpno pričakovati in tako razpoloženje se bo hitro preneslo tudi na starše (Kristan, 1998).

Učence lahko motiviramo na tisoče načinov. Najbolj preprost in verjetno tudi učinkovit je predvajanje videoposnetkov ali diapozitivov iz prejšnjih akcij. Na šoli uredimo oglasno desko s čim bolj pisanimi in slikovitimi prispevki prejšnjih šol v naravi. V šolskem glasilu lahko pripravimo rubriko o vtisih o šoli v naravi, kjer učenci opisujejo svoja doživetja iz prejšnjih let.

1.4.6 Prvo obvestilo in srečanje s starši

Po informiranju učencev pripravimo prvo obvestilo staršem, s katerim jim damo osnovne informacije o samem poteku šole v naravi, okvirnih stroških, možnostih odplačevanja in jih vljudno povabimo na roditeljski sestanek, kjer bodo lahko izvedeli še več podrobnosti oziroma dobili odgovore na morebitna vprašanja ali se osebno pogovorili z razredniki in vodjo šole v naravi. V ta namen po roditeljskem sestanku organiziramo tudi individualne govorilne ure, saj večina staršev ne nastopa rada v javnosti oziroma ima takšne in drugačne osebne težave, ki jih neradi delijo širše. Poleg obvestila staršem pošljemo tudi prijavnico, ki jo izpolnjeno prinesejo na roditeljski sestanek. Ta je namenjen vsem staršem, tudi tistim, ki so že odločeni, da njihov otrok v šolo v naravi ne odpotuje.

Prav tako kot smo motivirali učence, moramo na roditeljskem sestanku motivirati tudi starše. To je namreč najlepša priložnost, da vplivamo na tiste, ki dvomijo v tak način pedagoškega

procesa. Za uvod lahko zavrtimo film z vrhunci prejšnje šole v naravi, nato jim obrazložimo vse pozitivne dejavnike takšnega pedagoškega procesa, se pogovorimo o finančnih podrobnostih in pod točko razno še o vseh ostalih vprašanjih, ki jih imajo starši ponavadi veliko. Starše na tem mestu tudi spodbudimo v kakršno koli pomoč v obliki donatorstva, mecenstva oziroma drugega dobrotništva. Lahko se namreč zgodi, da bo kakšen otrok iz socialno ogroženih družin na tak način odpotoval s svojimi vrstniki.

Zadnje čase ima že skoraj vsak otrok mobilni telefon. Posebno točko je treba nameniti pogovoru staršev o posesti le-tega v šoli v naravi. Iz izkušenj dobro vemo, da je ob daljših odsotnostih učencev te starosti od doma nemalokrat prisotno domotožje, ki pa je z dneva v dan manj izrazito. Temu pa ni tako, če otroka vsak večer kličejo domači, saj na ta način vsak dan znova pride do vznemirjenja in nemalokrat tudi do joka. Zato smo proti uporabi mobilnih telefonov. V letovišču je na voljo stacionarni telefon, kamor lahko starši pokličejo otroke oziroma je staršem na voljo številka vodje, vendar pa naj bo teh klicev čim manj. V kriznih primerih ima vodja na voljo kontaktne podatke domačih vsakega učenca in jih lahko kadarkoli pokliče in jih obvesti o morebitnih neljubih situacijah.

V kolikor se na sestanek s starši dobro pripravimo, ga naredimo zanimivega, bo tudi zelo malo tistih, ki otroka ne bodo prijavili. Ponavadi je majhno število prijavljenih učencev najboljše merilo nestrokovnosti in mlačnosti učiteljev, ki šolo v naravi organizirajo, zato bodimo na sestanek s starši dobro pripravljene, saj so kljub veliki želji otroka starši tisti, ki odločajo o udeležbi.

Seveda se po prejemu prijav še naprej trudimo, da na svojo stran pridobimo tudi tiste učence in starše, ki se niso prijavili. To najlažje naredimo, če poznamo razlog, zaradi katerega se niso prijavili. Največkrat je to finančno pomanjkanje oziroma neozaveščenost staršev. Starši zelo neradi priznajo finančno stisko, zato je tu še posebej pomemben osebni stik. Nobena redkost ni obisk na domu, kjer se starši in razrednik v miru pogovorijo. Problem so tudi zdravniki, ki kar naprej pišejo razna opravičila, čeprav za njih nimajo prave podlage oziroma se zavedajo, da bi učencem odhod v šolo v naravi koristil. Na drugi strani pa starše obolelih učencev skrbi jemanje zdravil. Ta skrb je v našem primeru, ko imamo v letovišču lastno ambulanto z zdravstvenim osebjem, popolnoma odveč. Iz lastnih izkušenj lahko povemo, da je otrok s hudo obliko astme redno opravljal teste dihanja in glede na rezultate teh jemal določena

zdravila. Starši so napisali obširna navodila, ki smo jih predali medicinski sestri., ona pa je nato skrbela, da je zdravljenje potekalo nemotoma.

1.4.6.1 Primer prvega obvestila staršem

Spoštovani starši,

Tudi v letošnjem letu bomo za učence 4. razredov organizirali letno šolo v naravi v letovišču Pinea v Novigradu, ki bo potekala od ____ do ____ .

Glede na dosedanje izkušnje bo za udejstvovanje vašega otroka potrebno odšteti okoli _____ evrov. Imeli boste možnost obročnega odplačevanja in sicer v 4 mesečnih obrokih (maj, junij, julij in avgust). K tej ceni je potrebno prišteti morebitni izlet z ladjico, ki se plača na licu mesta.

Za učence bodo skrbeli razredniki in vaditelji plavanja. Zdravstveno oskrbo bomo imeli omogočeno s strani višje medicinske sestre v ambulanti letovišča. Za vse bo skrbel pedagoški vodja, g. Janez Novak.

Več o samem poteku šole v naravi boste izvedeli na roditeljskem sestanku, ki bo _____ v dvorani osnovne šole. Tam lahko tudi prijavite svojega otroka z izpolnjeno spodnjo prijavnico. Zadnji rok za prijavo je _____.

PRIJAVNICA

Podpisani _____ prijavljam _____ , učenca ____ razreda na letno šolo v naravi v Novigradu od ____ do ____ . Kontaktna številka za morebitne nepredvidene situacije je _____.

Kraj in datum: _____

Podpis staršev:

Starše na sestanku seznanimo s krajem in časom šole v naravi, s ceno in načinom odplačevanja, s pozitivnimi vplivi na razvoj učenca, z bivalnimi pogoji in pogoji za učenje plavanja s prisotnimi učitelji in vaditelji, z okvirnim programom šole v naravi in s seznamom opreme. Od staršev otrok z zdravstvenimi težavami moramo zahtevati, da nam posredujejo informacije o bolezni in njenem zdravljenju, saj bo le tako lahko za učenca dobro poskrbljeno. Smotno je pripraviti manjšo brošuro z vsemi koristnimi informacijami, ki zadevajo dotično letno šolo v naravi.

1.4.7 Pedagoško osebje

Na podlagi zgodnjih prijav že lahko okvirno določimo število učiteljev, spremljevalcev in vaditeljev, ki jih potrebujemo za uspešno izvedbo. Upoštevati moramo Pravilnik o normativih in standardih v osnovnih šolah (Uradni list Republike Slovenije št. 57/2007). Iz njega je razvidno, da moramo v šoli v naravi zagotoviti vsaj enega spremljevalca na petnajst učencev, med plavalnimi dejavnostmi pa vsaj enega vaditelja za skupino osmih neplavalcev oziroma dvanajstih plavalcev. Ob tem moramo poudariti, da večje število vaditeljev neprimerno izboljša pedagoški proces in posledično tudi uspešnost učencev po koncu le-tega, pripomore pa tudi k povečanju varnosti. Zunanje sodelavce si moramo zagotoviti čimprej, saj je vse prepogosta praksa, da se vaditelje plavanja išče zadnji trenutek, ko so kot ponavadi vsi zasedeni. Nekatere šole z vaditelji podpisujejo tudi pogodbe, da ne bi tik pred odhodom udeležbe odpovedali. Potrebno je še omeniti, da se z vlaganjem v izobraževanje lastnega kadra vsem morebitnim preglavicam ob iskanju zunanjih sodelavcev izognemo.

1.4.8 Seznam osebne in skupne opreme

Če kakšen otrok v šolo v naravi ne bi vzel kopalk, bi mu bilo zagotovo nelagodno. V izogib temu pripravimo seznam osnovne osebne opreme, ki naj jo vsak otrok vzame s seboj, in ga posredujemo staršem. V kolikor šolo v naravi organiziramo večkrat, si seznam opreme shranimo in ga po potrebi samo dopolnjujemo ali krčimo. Smotno je, da imajo učenci kovčke in nahrbtnike označene s svojim imenom, ker bomo tako prej našli pravega lastnika v primeru izgube. Učenci naj bodo prisotni pri pakiranju opreme, saj bodo le tako vedeli, kje imajo

kakšno stvar. Nemalokrat se namreč zgodi, da starši sami zložijo stvari v kovčke, učenci pa nato ne vedo, kje imajo kakšno stvar, oziroma, da jo sploh imajo. Pametno je otroku priložiti tudi seznam opreme, ki jo ima s seboj, da lahko zadnji dan preveri, ali ima v kovčku vse, kar je prinesel prvi dan s seboj. O seznamu opreme se z učenci in tudi starši temeljito pogovorimo.

Vodja mora poskrbeti tudi za šolsko in sanitetno opremo, ki jo bomo potrebovali za nemoteno izvedbo pedagoškega procesa. Kljub temu da imajo v letovišču Pinea zadostno število žog in ostalih pripomočkov ter sanitetne opreme in zdravil, je potrebno zagotoviti vsaj osnovno lastno opremo in jo primerno označiti. Seznam šolske opreme delamo skupaj s še nekaterimi učitelji in si zanj vzamemo dovolj časa. Naglica je dobro zagotovilo, da bomo nekaj pozabili. Tudi tu velja, da je smiselno shraniti sezname iz prejšnjih let, ki jih letno dopolnjujemo, saj nam bo to prihranilo ogromno časa.

1.4.8.1 Primer seznama osebne opreme za učence v letni šoli v naravi

- dvojne kopalke in dve večji brisači ali kopalni plačč
- plavalna očala in kapica
- pokrivalo za zaščito pred soncem in toplo pokrivalo
- spodnje perilo, nogavice
- majice s kratkimi rokavi
- kratke hlače
- pižama
- trenirka
- vetrovka in toplo oblačilo
- copate za v hiško, športni copati, natikači
- zložljivi dežnik
- pribor za osebno higieno (zobna pasta, krtačka, milo, zdravila, manjše brisače)
- krema za sončenje
- sredstvo proti komarjem
- zdravstvena izkaznica in osebni dokument
- določen znesek denarja za morebitne izlete

- naglavna svetilka
- družabne igre
- šolske potrebščine

1.4.8.2 Primer seznama šolske opreme

- plavalne deske in črvi
- žoge za nogomet, košarko, med dvema ognjema, v vodo
- kolebnice in debele vrvi ter tanka vrvica
- štoparice
- trakovi (opozorilni)
- papir, trši papir, šelešamer, škarje in pripomočke za pisanje, risanje ter drugi pisarniški pribor
- zgoščenske z glasbo
- prenosni računalnik in tiskalnik
- fotoaparati, videokamera
- učila za pouk
- družabne igre
- pravila, značke in priznanja za zlatega delfinčka
- literatura (priročnik za učenje plavanja, elementarne igre)

1.4.8.3 Primer seznama sanitetne opreme

- sterilni zloženec
- prvi povoj različnih širin
- levkoplasi v navitku
- sterilizirani obliži različnih velikosti
- razkužilo
- antiseptično razkužilo za rane
- škarje, pinceta, termometer

- sredstvo proti prehladu
- lažji analgetik
- sredstvo proti slabosti
- antialergijsko mazilo proti pikom
- posebna prijemalka za odstranjevanje klopov

Vrsta in količina zdravil ter sanitetnega materiala sta odvisni od letnega časa, vrste šole v naravi in tudi od programa. Poleti lahko pričakujemo veliko več pikov, prask in ran. O količini in vrsti zdravil se posvetujemo z zdravnikom (Kristan, 1998). Glede na to, da je v letovišču Pinea tudi ambulanta in medicinsko osebje, imamo s tem veliko manj dela, saj za opremljenost ambulante skrbi letovišče, vseeno pa v šolski opremi ne sme manjkati torbica s prvo pomočjo.

1.4.9 Zadnji opravki

Med zadnjimi opravili se ponavadi znajde rezervacija prevoza. Smotno ga je rezervirati mesec ali dva pred odhodom in avtoprevoznika sproti opominjati na dogovorjeni termin oziroma uro odhoda, nazadnje nekaj dni pred odhodom, da se ne zgodijo nevšečnosti v smislu zamujanja ali celo neprihoda. Cene avtoprevoznikov zelo variirajo, zato poiščemo več možnosti in se odločimo za najprimernejšo. Varnost ne sme trpeti na račun cene. Ponavadi je najbolje zaupati že poznanim in priznanim avtoprevoznikom.

Nekaj dni pred odhodom naredimo pregled vseh opravil, šolske in sanitetne opreme ter učil, ponovno obvestimo vaditelje in učitelje o času odhoda in zadolžitvah, obvestimo upravnika letovišča o prihodu in nenazadnje pripravimo vse potrebno za zadnji sestanek s starši, da se lahko odpravijo še zadnje nejasnosti pred odhodom. Na sestanek jih povabimo z zadnjim obvestilom, ki vsebuje vse preostale podrobnosti v zvezi z odhodom, bivanjem in povratkom.

Izkušnje kažejo, da je kljub jasnim navodilom in predhodnim obvestilom teden dni pred odhodom staršem mnogo stvari še nejasnih. Zato je zelo dobro teden dni pred odhodom organizirati tako imenovani zadnji sestanek. Staršem še enkrat predstavimo okvirni plan šole v naravi in okvirni razpored dejavnosti, skupaj preletimo obvezno opremo, se pogovorimo o

mobilnih telefonih in morebitnih drugih nejasnostih ter jih še enkrat jasno obvestimo o datumu in času odhoda. Profesionalno je, če so na sestanku prisotni ravnateljica ter vsi vaditelji in učitelji, ki bodo v šolo v naravi odpotovali. Staršem je veliko lažje otroka zaupati nekemu, ki ga poznajo, kot popolnemu neznancu. Na zadnjem sestanku je tudi skrajni čas, da starši razrednikom zaupajo o morebitnih zdravstvenih ali drugih posebnostih otroka.

1.4.9.1 Primer zadnjega obvestila staršem

Spoštovani starši,

Obveščamo vas, da bo odhod v letno šolo v naravi v Novigrad v ponedeljek, _____, ob 7. uri izpred osnovne šole. Prosimo, da na zbirno mesto pridete 15 minut prej, da lahko prtljago pravočasno naložimo na avtobus.

Ob tej priložnosti vas še zadnjič prosimo, da nam sporočite morebitne posebnosti vašega otroka, da bomo znali v morebitnih nepredvidenih situacijah pravilno reagirati.

Če je vašemu otroku rado slabo, naj pred odhodom vzame tabletko proti slabosti.

Predviden čas povratka je v soboto, _____, ob 18 uri.

Lep pozdrav,

Pedagoški vodja:

1.4.10 Odhod in prihod v kraj šole v naravi

Pred odhodom moramo pregledati skupno opremo in jo naložiti na avtobus. Učence preštejemo in jim damo osnovna navodila. Pomembno je, da učence opozorimo, da učitelju takoj sporočijo morebitno slabost. V ta namen moramo pripraviti tudi polivinilaste vrečke. Učencem prepovemo sprehajanje po avtobusu in delanje škode.

Pred prihodom določimo učitelje, ki bodo otroke odpeljali stran od avtobusov in učitelje, ki bodo iz avtobusov zložili vso prtljago. Pedagoški vodja mora poskrbeti za ključe sob oziroma v našem primeru hišic. Ključe razdeli učiteljem, ki svojo skupino odpeljejo do svoje hiške. Učence učitelj posamezne hiške razdeli po sobah, jih pregleda in o morebitnih okvarah poroča pedagoškemu vodji. Poskrbeti mora za posteljnino in ograjice na pogradih ter pomagati pri postiljanju postelj.

Pedagoški vodja poskrbi za informativno tablo, kjer so vse podrobnosti o šoli v naravi. Na tabli morajo biti prisotni urnik šole v naravi, poimenovanja hišic, naloge za doseg posameznega delfinčka, list za ocenjevanje hišic, vsakodnevno pa lahko učenci iz posamezne hišice merijo vremenske spremenljivke, ki jih vpisujejo v posebno tabelo. Učenci morajo torej na tabli najti vse pomembne in potrebne informacije v zvezi z dogajanjem v šoli v naravi.

1.4.10.1 Primer urnika letne šole v naravi

7:00–7:30 – vstajanje, umivanje, urejanje hišic

8:00 – zajtrk

8:45–9:30 – pouk

9:45–12:00 – plavanje, malica

12:30 – kosilo

14:00–16:00 – plavanje

16:15–17:45 – pouk, malica

18:00 – športne igre

19:15 – večerja

20:00–21:30 – prosti čas, priprava na spanje

21:30 – mir v taboru

Urnik se čimbolj držimo, vendar ne za vsako ceno. Velikokrat nas lahko preseneti slabo vreme, neugodne razmere za plavanje ali kaj drugega. Že zaradi same varnosti učencev in njihovega zdravja, moramo program sproti prilagajati. Pedagoški vodja naj v ta namen spremlja vsakodnevno vremensko napoved, saj lahko tako najlažje prilagaja program in urnik

šole v naravi. Izlet z ladjico naprimer prestavi iz torca na sredo, ker je v torek napovedan jugo, ki prinaša velike valove, ki onemogočajo mirno polovbo.

1.4.11 Učenje plavanja

Plavanje igra pomembno vlogo v življenju ljudi že od pradavnine. V času plemenskih skupnosti je voda predstavljala za ljudi neposredno nevarnost pri iskanju hrane ali reševanju pred sovražniki. Reke so bile velika ovira pri preseljevanju nomadskih skupnosti, poplave pa so ogrožale poljedelske kulture. Na raznih egipčanskih spomenikih so upodobljeni plavalci. Sčasoma je postalo plavanje zaradi povezanosti ljudi z morjem še pomembnejše.

V današnjem času plavanje predstavlja mnogo več kot golo preživetje ali statusni simbol. Kljub temu je varnost pred utopitvijo še vedno eden od osnovnih namenov učenja plavanja. Od leta 1969 do 1990 je v Sloveniji zaradi utopitve življenje izgubilo 1517 ljudi. Najboljši preventivni ukrep pred utopitvijo je znanje plavanja.

Zaradi gibanja v vodi v ležečem položaju je plavanje ena najprimernejših aerobnih dejavnosti. Ležeči položaj plavalca zelo ugodno vpliva na delovanje srca, ker kri premaguje manjši upor kot v stoječem položaju. Zaradi premagovanja odpora vode je dihanje v vodi oteženo, zato s plavanjem krepimo tudi dihalne mišice. Ležeči položaj in navidezno zmanjšanje telesne teže ugodno vplivata na hrbtenico. Plavalni gibi ohranjajo gibljivost glavnih sklepov.

Zavedanje o zgoraj naštetem in organizirani projekti na državni ravni so povzročili naglo povečanje plavalne pismenosti. V šolskem letu 1997/98 je bilo 72,1 odstotkov osnovnošolcev plavalcev, leta 2001 pa že 80,4 odstotkov.

Osnovna šola nosi največje breme sistematičnega procesa plavalnega opismenjevanja, saj je v osnovno šolo vključena največja populacija ljudi določene generacije, čas od 6. do 8. leta starosti pa je najprimernejši za učenje plavanja. Osnovna šola bi morala zato z neprekinjenim delom v prvih dveh triletjih naučiti plavati večino učencev. Vsebine učenja plavanja se morajo nadgrajevati in predstavljati etapne cilje, ki vodijo h končnemu – znanje plavanja. Cilj prvega triletja je prilagoditi na vodo vse učence in jih naučiti osnov ene izmed plavalnih

tehnik. Cilj drugega triletja je naučiti večino učencev, da zadovoljijo merilo, ki učenca opredeli za plavalca, cilj tretjega triletja pa je naučiti vse učence plavati oziroma izboljšati njihovo znanje plavanja. Učence z boljšim znanjem plavanja usmerimo v programe interesnih dejavnosti oziroma športno-rekreativne programe društev, klubov ali zasebnikov (Jurak idr., 2002).

Šola v naravi s plavalnimi vsebinami predstavlja zelo zanimiv način učenja plavanja. Večina slovenskih šol jo izvaja na morju. Za nekatere otroke je to prvi stik z učenjem plavanja, drugi pa že znajo plavati, zato je program plavalnih vsebin zelo pester. Prilagojen mora biti plavalnemu znanju otrok: od prilagajanja na vodo, učenja prve in druge tehnike plavanja, osnov prostega potapljanja, iger ob vodi, na njej in v njej, do ozaveščanja o higieni in nevarnostih v vodi ter na plavalnišču (Jurak idr., 2002).

Predvsem je pomembno, da so učenci razdeljeni v homogene skupine, ki nato izvajajo program glede na znanje plavanja posamezne skupine. Vaditelj mora torej delo prilagajati stopnji znanja skupine in upoštevati vsa didaktična priporočila za učenje plavanja. Zaradi nehomogenosti znanja plavanja učencev je težko opisati univerzalen način učenja plavanja v šoli v naravi. Zaradi tega smo se odločili opisati nekaj didaktičnih priporočil, ki bodo učenje plavanja naredila uspešnejše.

1.4.11.1 Didaktična priporočila za uspešnejše učenje plavanja

- Otroke moramo podučiti o redu na plavalnišču in higienskih zahtevah;
- učitelj mora poznati zdravstveno stanje otrok in biti še posebej pozoren na tiste, ki imajo težave;
- otroci so lahko v vodi, dokler jih ne začne zebsti. Takoj ko pridejo iz vode, naj se preoblečejo v suhe kopalke. Posebej bodimo pozorni na otroke, ki imajo težave s pogostimi prehladi, vnetji ušes ali kroničnimi boleznimi. Učitelj plavanja skrbi za varnost in tudi zdravje otrok;
- otrok, ki se boji vode, nikoli ne silimo vanjo. Z različnimi igrami v vodi in ob njej jih skušamo navdušiti, da bodo sami želeli v vodo;

- otroke razdelimo v homogene skupine. Otroci v posamezni skupini naj imajo enako predznanje in naj bodo na približno enaki razvojni stopnji. Ni potrebno, da so skupine ločene po spolu. Po nekaj urah lahko skupine preoblikujemo glede na hitrost učenja;
- v skupini neplavalcev je lahko največ osem otrok, v skupini plavalcev pa do dvanajst otrok;
- med poukom se postavimo na vidno mesto, od koder vodimo pouk in nadzorujemo vse otroke pri njihovem gibanju;
- otrokom dajemo navodila, ko imajo vsi glavo nad vodno gladino;
- preden gredo otroci v vodo, naj se ogrejejo z gimnastičnimi vajami;
- nekatere plavalne gibe vadimo tudi na suhem, a le toliko časa, da otroci dobijo pravilno predstavo o gibanju;
- pri učenju plavanja učno snov nazorno prikažemo, razložimo ali predstavimo z vizualnimi sredstvi. Najuspešnejša je kombinirana metoda – demonstracija, spremljana z ustno razlago. Mlajši otroci potrebujejo več nazornosti, pri starejših pa lahko uporabimo več razlage, vendar pouk ne sme izgubiti ustrezne dinamičnosti;
- razlago gibanja v vodi opravimo, ko so otroci na suhem. Razlaga naj bo kratka in jasna. Pouk v vodi mora biti čim bolj dinamičen, omejimo se le na povelja in kratke popravke napak;
- pred pričetkom učenja tehnike plavanja moramo neplavalce prilagoditi na vodo;
- vsebine, metode in oblike dela je treba prilagoditi starostnim skupinam in stopnji prilagojenosti na vodo oziroma znanju plavanja;
- vaje za obvladovanje plavalnih znanj izbiramo po načelu postopnosti – od lažjih k težjim;
- pri učenju plavanja bomo uspešnejši, če čim več učne snovi podamo v obliki igre, saj so otroci tako veliko bolj motivirani za delo;
- za skladno gibanje je potrebno čim večje število pravilno izvedenih ponovitev;
- otroke moramo nenehno spodbujati. Sprva pogosto, kasneje redkeje. Spodbudo izražamo tudi s pogledom, kimanjem, nasmehom ... Otroka grajamo le, če krši red in z nedisciplino ovira proces učenja ali varnost drugih otrok;
- otrokova aktivnost ali celo hiperaktivnost nas ne smeta motiti. Otroka ne omejujemo, temveč ga zaposlimo s takšnimi nalogami, ob katerih se sprošča in hkrati uravnava svoje vedenje;
- otroku dajemo možnost doživljanja uspeha, zato takrat, ko otrok ne napreduje tako hitro kot drugi, spremenimo dejavnost in mu damo nalogo, ki jo že obvlada, ali pa proces učenja popestrimo z igro;
- izogibamo se poudarjanju storilnosti in primerjanju z drugimi. Upoštevamo le primerjavo otroka s samim seboj;

- z otroki, ki zaradi različnih vzrokov (večji strah pred vodo, slabše ustvarjanje predstav o gibanju) ne napredujejo dovolj hitro, je treba dopolnilno vaditi. Pri takšni vadbi ne poudarjamo otrokovih gibalnih slabosti, temveč ga spodbujamo;
- pri učenju plavanja si pomagamo z različnimi didaktičnimi pripomočki za učenje plavanja (plavalne deske, žoge, obroči, blazine, figurice, črvi ...). Otrokom dovolimo, da pripomočke najprej doživijo in preizkusijo na svoj način, šele nato jim pokažemo možnosti uporabe;
- pomembna in učinkovita je tudi zunanja motivacija. Za spodbudo uporabimo diplome in značke, ki jih lahko otroci dobijo že med tečajem, ko dosežejo določeno stopnjo plavalnega znanja.

Posodabljanje športne vzgoje v predšolskem in šolskem obdobju je usmerjeno v drugačen pristop k otroku, kar velja tudi za učenje plavanja. V ospredju je lastna aktivnost. Otroci se upirajo enoličnemu nizanju vaj, zato mora biti vadba takšna, da je za otroka zanimiva. Gibalne dejavnosti, ki otroka privlačijo, ga tudi motivirajo za sodelovanje. Za otroke v predšolskem obdobju in prvih razredih osnovne šole je igra zelo naraven način izražanja. Predstavlja vir veselja, v katerem se običajno zrcali otrokovo močno čustveno angažiranje. S tem tudi najlažje dosežemo, da si otrok na prijeten način zapomni zaporedja gibalnih znanj. Z igro otroci razvijajo gibalne sposobnosti, izboljšujejo orientacijo v prostoru, situacijsko mišljenje in iznajdljivost ter zadovoljujejo potrebo po gibanju. Pomembna je za njihovo socializacijo, saj jih postopno navaja na življenje v skupnosti. Pri učenju plavanja upoštevamo bistvo športne vzgoje in učenje organiziramo kot »izdelano igro in igrano delo« (Jurak in Kovač, 1998).

Če učimo plavati v naravnem plavališču, moramo posvetiti posebno pozornost varnostnim ukrepom. Plavališče in njegovo okolico moramo očistiti nevarnih predmetov, posebej na morju (morski ježki, skale, črepinje ...). Meje plavališča morajo biti jasno označene. Plavališče ne sme imeti ostrih prehodov iz plitve v globoko vodo, oziroma morajo biti prehodi dobro označeni, otroci pa nanje opozorjeni. Zaradi podvodnih aktivnosti mora biti voda tako čista, da se vidi dno plavališča. Kadar prilagajamo otroka na vodo v morju, pa moramo upoštevati še nekatere lastnosti morja.

Morska voda je gostejša kot navadna, zato je lažje lebdeti na vodni površini. To lastnost lahko s pridom izkoristimo, da otroka hitreje prilagodimo na vodo. Otroka moti, če okusi slano vodo. Slanost vode mu tudi otežuje gledanje pod vodo, ker ga pečejo oči. Zato ne

pretiravajmo z vajami škropljenja in gledanja pod vodo. Morje je ogromna vodna površina, še posebej za otroka. Pazimo, da otroka ne silimo v vodo. Poizkušajmo pritegniti njegovo pozornost z opazovanjem ladij, morskih bitij iz obale in otroka bo kmalu zamikalo, da bolje spozna morje. Morsko dno ni ravno, globina vode pa se nenehno spreminja. Prav tako se spreminja sestava tal. Na dnu so lahko mivka, pesek, kamenje ali skale. Dno je raznoliko poraščeno in naseljeno. Preden gre otrok v vodo, se prepričajmo o globini vode in razgibanosti ter poraščenosti dna. Najprimernejše je plavališče, kjer voda sega otroku do prsi, dno pa je neporaščeno, brez ostrih skal in morskih ježkov. Morje je večkrat valovito, ponekod tečejo močni vodni tokovi. Vedno se prepričajmo, da v območju plavališča ni tokov in da v času, ko je otrok v vodi, ni valov (Jurak in Kovač, 1998).

1.4.12 Preverjanje znanja plavanja

Na koncu šole v naravi preverimo znanje plavanja učencev. Glede na različne težavnosti nalog učenci pridobijo različne nazive oziroma priznanja, ki jih podelimo na zaključni zabavi.

1.4.12.1 Naloge za posamezno priznanje

Bronasti morski konjiček: otrok zna drseti stegnjem na vodni površini z rokami naprej. Drsi na prsih z glavo v vodi 5 sekund.

Srebrni morski konjiček: otrok preplava 8 metrov s poljubno tehniko neprekinjeno, brez vmesnega dotika dna, roba plavališča ali drugega otroka. Nalogo lahko izvede tudi s plavanjem pod vodo. Plavanje prične v vodi.

Zlati morski konjiček: otrok preplava 25 metrov s poljubno tehniko neprekinjeno, brez dotika dna, roba plavališča ali drugega otroka. Plavanje prične v vodi ali s skokom, vendar razdalja plavanja ne sme biti krajša od 25 metrov. V krajših bazenih lahko preplava razdaljo v eni ali obeh smereh.

Delfinček: otrok preplava 35 metrov s poljubno tehniko neprekinjeno, brez dotika dna, roba plavališča ali drugega otroka. Plavanje prične s skokom v vodo na noge. V krajših bazenih lahko preplava razdaljo v obeh smereh, vendar preplavana razdalja ne sme biti krajša od 35 metrov.

Bronasti delfin: plavalec preplava 50 metrov, tako da skoči v vodo na noge, plava v eno smer 25 metrov, se med plavanjem obrne in plava proti cilju. Med plavanjem drugih 25 metrov, se plavalec v sredini plavališča zaustavi in opravi vajo za varnost – iz ležečega položaja na prsih preide skozi pokončni položaj v ležeči položaj na hrbtu ter spet nazaj skozi pokončni položaj v ležeči položaj na prsih, nakar nadaljuje plavanje do cilja.

Srebrni delfin: plavalec neprekinjeno plava 10 minut ter na razdalji 50 ali 100 metrov glede na starost, s tehniko kravl izpolni normo za svojo starostno kategorijo in spol.

Zlati delfin: plavalec preplava 150 metrov mešano. Prvih 50 metrov plava prsno, drugih 50 metrov hrbtno in tretjih 50 metrov kravl. Plavanje prične s skokom na glavo. 150 metrov je potrebno preplavati v določenem času glede na starost in spol plavalca.

Delfin reševalec: plavalec preplava 200 metrov v petih minutah ali bolje in preplava 15 metrov pod vodo. Uspešno mora opraviti teste reševalnega plavanja (Jurak in Kovač, 1998).

1.4.13 Druge aktivnosti

V šoli v naravi imamo predvsem v času med popoldanskim poukom in večerjo priložnost za organizacijo različnih športnih iger, odvisno od terenskih možnosti, ki so na voljo. V primeru dobrih terenskih zmogljivosti imamo število aktivnosti praktično neomejeno. Zaželeno je, da so igre takšne, da lahko v njih sodelujejo vsi učenci. Lahko se odločimo za turnir v igri med dvema ognjema, tekmovanje v vlečenju vrvi, kros, orientacijski tek, v slabem vremenu pa lahko pripravimo večer družabnih iger. Organizacijsko je verjetno največji zalogaj orientacijski tek, po drugi strani pa je za otroke gotovo najbolj zanimiv (Vahčič in Mlakar, 2001).

1.4.14 Po prihodu domov

Pedagoški vodja mora po prihodu domov napisati poročilo z vsemi pomembnimi podatki o šoli v naravi. Poročilo naj vsebuje kraj in čas, število udeleženih otrok, število učiteljev oziroma strokovnih delavcev, začetno in končno stanje znanja plavanja otrok, realizacijo programa, zdravstveno stanje oziroma morebitne težave otrok in končno oceno šole v naravi.

Smiselno je tudi napisati vse pomembnosti in zanimivosti oziroma dogajanja, ki lahko pripomorejo k boljši organizaciji v prihodnje. Zgodi se, da s potekom določene aktivnosti nismo bili zadovoljni, da se je pripetila kakšna nepredvidena situacija in jo bomo na ta način lažje odpravili oziroma preprečili v prihodnje.

V šolskem glasilu učitelji, ki so bili udeleženi v šoli v naravi, pripravijo reportažo dogajanja s slikami, saj lahko na ta način zelo vplivamo na število udeležencev v prihodnjih letih. Prav tako lahko pripravimo ponovitev zaključnega večera in na prireditve povabimo tudi starše, ki jim na ta način vsaj malo približamo samo dogajanje v tednu, ko je bil njihov otrok zaupan učiteljem in drugim strokovnim delavcem.

1.5 Dosedanje raziskave

Odnose in mnenja učencev, ki so se šole v naravi udeležili, in njihovih staršev ter njihovo primerjavo je do sedaj raziskovalo kar nekaj avtorjev. Te raziskave niso celostna analiza na reprezentativnem vzorcu, ampak so to predvsem raziskave v okviru diplomskih nalog študentov Fakultete za šport oziroma Pedagoške fakultete.

Že Židan (1985), Turk (1992), Kovačič (1993), Ristovič (1994) so v svojih raziskavah ugotavljali, da je odnos učencev, staršev in pedagoških delavcev do šole v naravi pozitiven, saj so se povečini med devetdeset in sto odstotki opredeljevali v korist gornji tezi.

Kosovelj (2003) ugotavlja, da se večina učencev šole v naravi zelo veseli predvsem zaradi celodnevne družbe s sošolci in tudi zaradi preživljanja nekaj časa brez svojih staršev in v drugem okolju. Veselje otrok pred odhodom so v raziskavi potrdili tudi starši teh učencev.

Naprej avtorica navaja, da je odnos otrok in staršev do šole v naravi zelo pozitiven. Večina otrok je v šoli v naravi uživala in bi to obliko pedagoškega procesa ponovila, le redke izjeme so imele domotožje. Starši še menijo, da je šola v naravi dobro organizirana.

Znanje plavanja se tako učencem kot staršem zdi zelo pomembno, saj je le z dobrim znanjem plavanja zagotovljeno brezskrbno gibanje v vodi in morebitno reševanje samega sebe ter drugih. S plavanjem si otroci krepijo zdravje in samozavest.

Avtorica zaključuje s sklepom, da so učenci in starši nad letno šolo v naravi navdušeni in jo ocenjujejo kot pomemben del osnovnošolskega pedagoškega procesa. Pri tem radost otrok zelo vpliva na zadovoljstvo staršev.

Velkavrh (2001) ravno tako ugotavlja, da je po mnenju učencev in njihovih staršev šola v naravi koristna in je ne bi zamenjali za plavalni tečaj v domačem kraju. Učenci se zavedajo pomena znanja plavanja in možnosti izpopolnjevanja le-tega, starši pa velik pomen dajejo tudi oblikovanju otrokove samostojnosti in občutka odgovornosti. Menijo, da je šola v naravi zanimiva že zato, ker se odvija v popolnoma drugačnem okolju, kot je njihovo domače, ki so ga vajeni.

Veliko učencev si želi, da bi bil učitelj v šoli v naravi njihov prijatelj, vendar se zavedajo, da je učitelj za njih odgovoren in da mora biti med odnosom učitelj-učenec in učenec-učenec bistvena razlika.

Obema raziskavama je skupno, da so bili starši učencev o poteku šole v naravi sicer dobro obveščeni, ampak bi bili radi bolj vključeni v sam proces. Starši namreč najbolje poznajo svoje otroke in bi bilo njihovo sodelovanje dobra podlaga za še kvalitetnejšo organizacijo samega pedagoškega procesa, s tem pa bi dosegli še boljše počutje učencev in posledično zadovoljstvo njihovih staršev.

Zelo pomembno delo v povezavi s šolo v naravi in razumevanjem le-te pa je Kristanova (1998) knjiga z naslovom *Šola v naravi*. V njej avtor predstavi celoten problem organizacije te oblike učnega procesa in je obenem kritičen do oblasti, ki ima največkrat do šole v naravi mačehovski odnos, pa tudi do samih izvajalcev in organizatorjev te izobraževalne oblike. V sedanjem času je potrebno kakšno kritiko razumeti z nekaj previdnosti, saj se je splošno

mnenje o šoli v naravi v trinajstih letih spremenilo. Bralcu so namenjeni tudi povsem praktični napotki v zvezi s samo organizacijo, ki olajšajo delo tistim, ki se organizacije lotijo prvič, in tudi prinašajo rešitve za probleme, s katerimi se pri organizaciji soočajo učitelji z daljšim delovnim stažem.

1.6 Problem in cilji

V tem diplomskem delu smo se odločili opisati organizacijo letne šole v naravi in analizirati mnenja učencev OŠ Toneta Čufarja Jesenice, ki so se šole v naravi že udeležili, ter njihovih staršev. Še posebej nas je zanimala primerjava letih, saj se lahko mnenja devetletnih otrok precej razlikujejo od mnenja staršev, ker jim otroci ne povedo vsega, kar občutijo. Organizacijo smo povezovali z letoviščem Pinea v Novigradu, kjer so učenci, ki so reševali anketna vprašanja, tudi bivali.

S tem smo poleg mogoče razlike o interpretaciji določene tematike lahko ugotovili tudi splošno mnenje o šoli v naravi in njeni organizaciji.

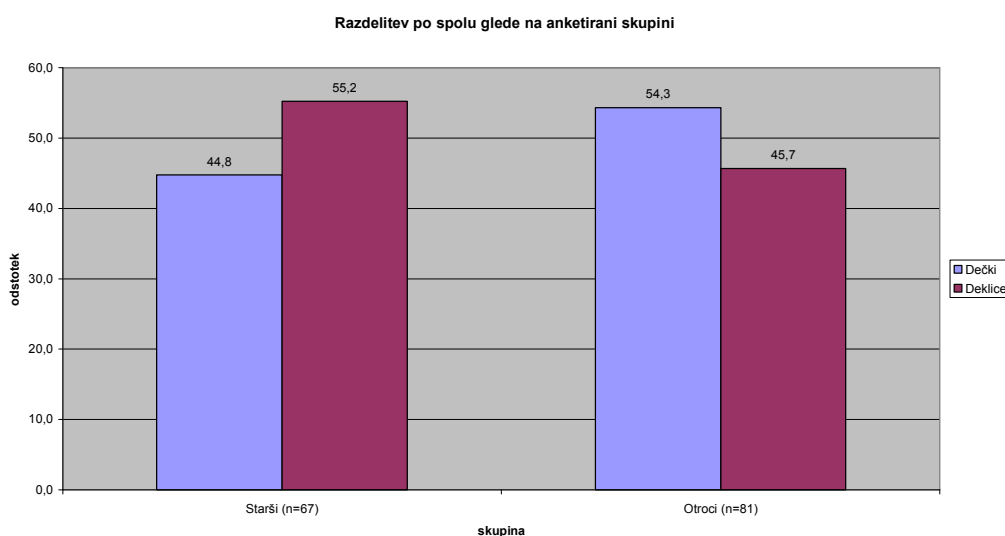
Glede na predmet in problem so cilji diplomskega dela naslednji:

- opisati organizacijo letne šole v naravi;
- ugotoviti mnenja učencev o doživljanju letne šole v naravi;
- ugotoviti mnenja staršev o doživljanju šole v naravi njihovih otrok;
- primerjati mnenja obeh skupin;
- pridobiti splošno mnenje učencev in staršev o letni šoli v naravi;
- ugotoviti, kako dobri so učenci pri razkrivanju in opisovanju svojih doživetij in čustev;
- ugotoviti, ali si starši znajo pravilno interpretirati otrokova pričevanja.

2 Metode dela

2.1 Preizkušanci

V vzorec smo vključili 81 učencev iz Osnovne šole Toneta Čufarja Jesenice, ki so se v lanskem in predlanskem letu udeležili letne šole v naravi in 67 staršev teh učencev. Učenci so bili stari 9 in 10 let. V vzorec smo vključili 37 deklet (45,7 %) in 44 dečkov (54,3 %). Staršev deklet je bilo 37 (55,2 %), staršev dečkov pa 30 (44,8 %) (Slika 1).

Slika 1. Razlika po spolu glede na skupini.

2.2 Pripomočki

V raziskavi smo uporabili dva vprašalnika, izdelana v namen te raziskave, enega za starše in enega za učence. Primerjalnih vprašanj je bilo devet, zajemala pa so naslednje spremenljivke oziroma sklope spremenljivk: spol, znanje plavanja, izboljšava znanja plavanja, poudarek plavanju, težave v času bivanja, veselje pred odhodom, primernost dolžine, samostojnost po prihodu domov in pozitivni vtisi.

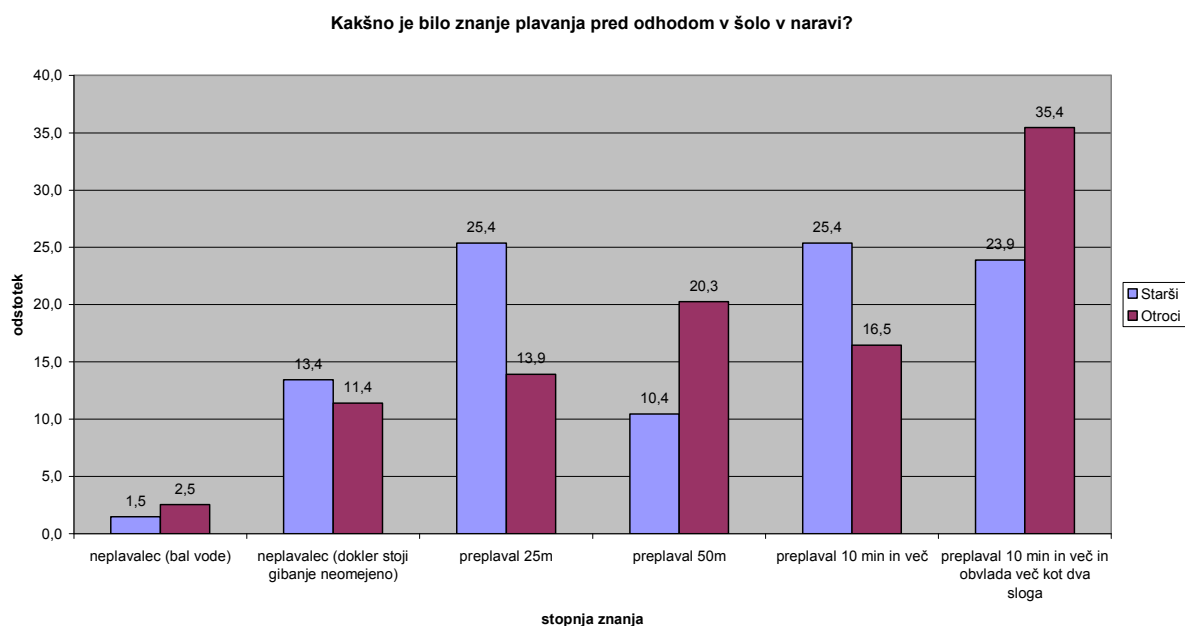
2.3 Postopek

Vprašalnike smo obdelali s programom Microsoft Excel 2003. Izračunane so bile frekvence posameznih odgovorov, ki smo jih izrazili z odstotki.

3 Rezultati

Na podlagi zastavljenih ciljev in na podlagi anketnih vprašalnikov, ki jih je izpolnilo 81 učencev in 67 staršev, smo dobili rezultate, ki jih bomo v nadaljevanju predstavili. Rezultati so predstavljeni po posameznih vprašanjih, in sicer s stolpčnimi grafikoni.

3.1 Kakšno je bilo znanje plavanja pred odhodom v šolo v naravi?

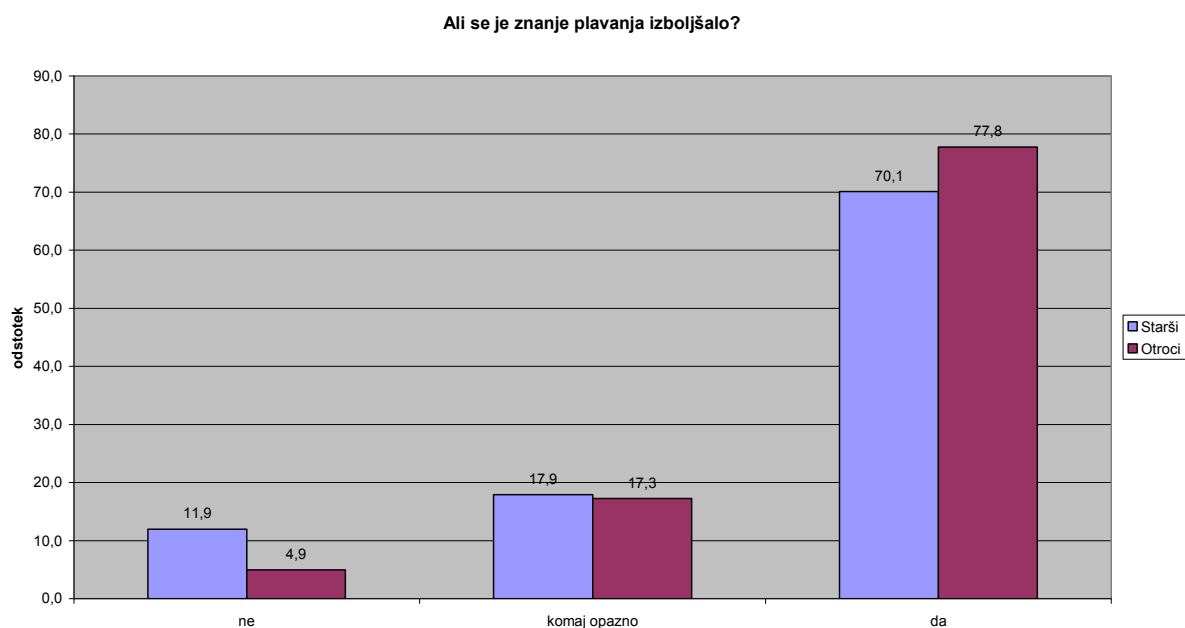

Slika 2. Prikaz razporeditve učencev glede na znanje plavanja pred odhodom.

Osnovna šola Toneta Čufarja Jesenice je ena redkih šol, ki ima svoj lasten bazen. Vsi učenci so od prihoda v šolo deležni vadbe v njem trikrat na vsake štiri tedne. Pričakovati je bilo, da bo neplavalcev zaradi tega dejstva zelo malo in bo plavalcev veliko več, kar lepo prikazuje Slika 2.

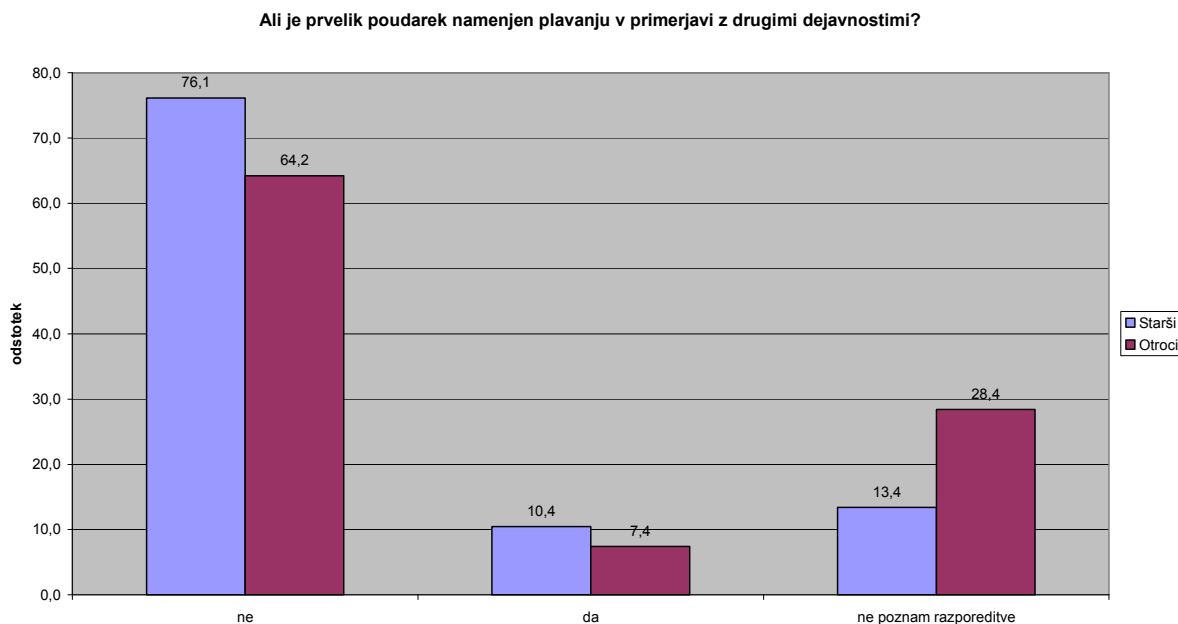
3.2 Se je znanje plavanja izboljšalo?

Slika 3. Izboljšanje znanja plavanja.

V programu je bil velik poudarek namenjen plavanju in vodnim aktivnostim, zato se je pričakovano stanje plavanja pri večini izboljšalo, kar so menili tako starši kot učenci, kot je razvidno iz Slike 3.

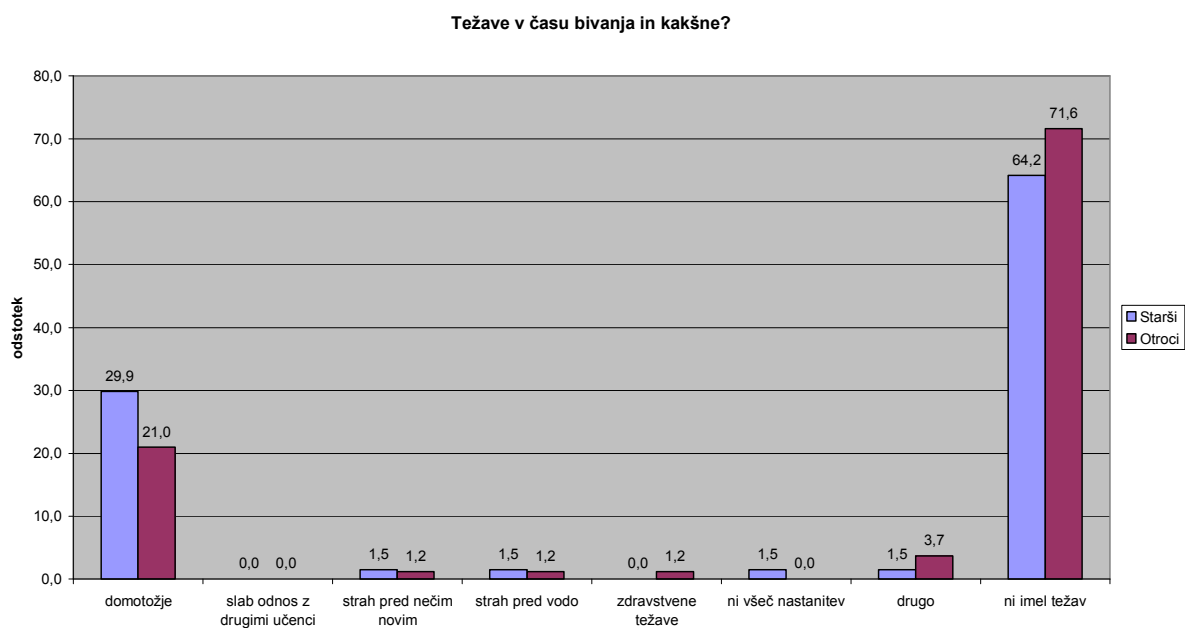
3.3 Je bil prevelik poudarek namenjen plavanju in premalo drugim aktivnostim?

Slika 4. Poudarek namenjen plavanju.

Kot prikazuje Slika 4, so bili učenci in starši pri tem vprašanju podobnega mnenja (76,1 % in 64,2 %), da plavanja v času šole v naravi v primerjavi z drugimi aktivnostmi ni bilo preveč. Za odgovor *da* se je odločilo le 10,4 % staršev in 7,4 % učencev, ostali odstotek staršev in učencev pa naj ne bi poznal razporeditve dovolj, da bi se lahko odločil (13,4 % in 28,4 %).

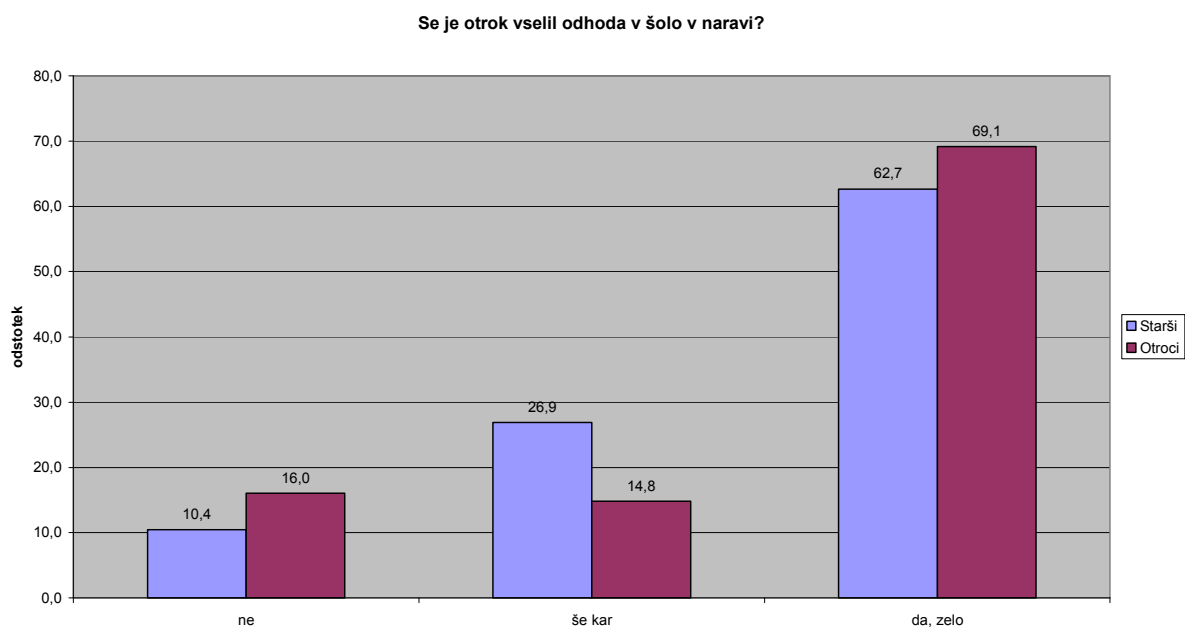
3.4 Težave v času bivanja v šoli v naravi in kakšne?

Slika 5. Težave v času bivanja.

Iz Slike 5 je razvidno, da so se tu tako starši kot učenci povečini odločali le za dva odgovora. Za domotožje se je odločilo 29,9 % staršev in 21 % učencev, za odgovor, da učenci niso imeli težav, pa 64,2 % staršev in 71,6 % učencev.

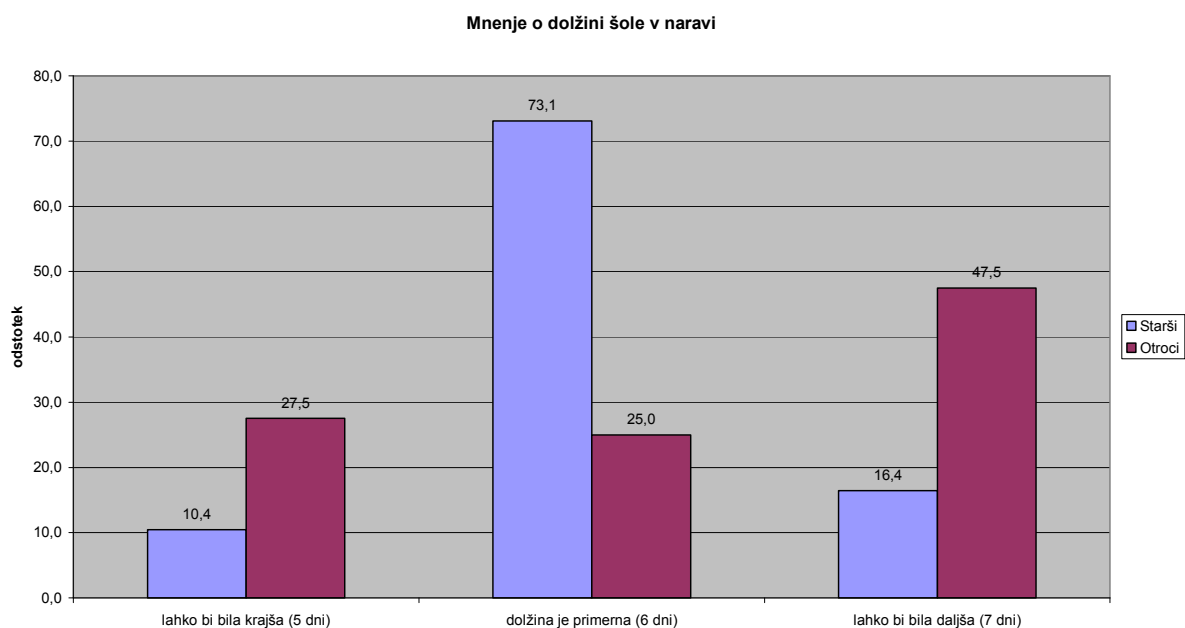
3.5 Se je otrok veselil odhoda v šolo v naravi?

Slika 6. Pričakovanje odhoda v šolo v naravi.

Učenci so se tako po mnenju staršev (62,7 %) kot njih samih (69,1 %) šole v naravi veselili, saj je bil to, kot kaže Slika 6, večinski odgovor.

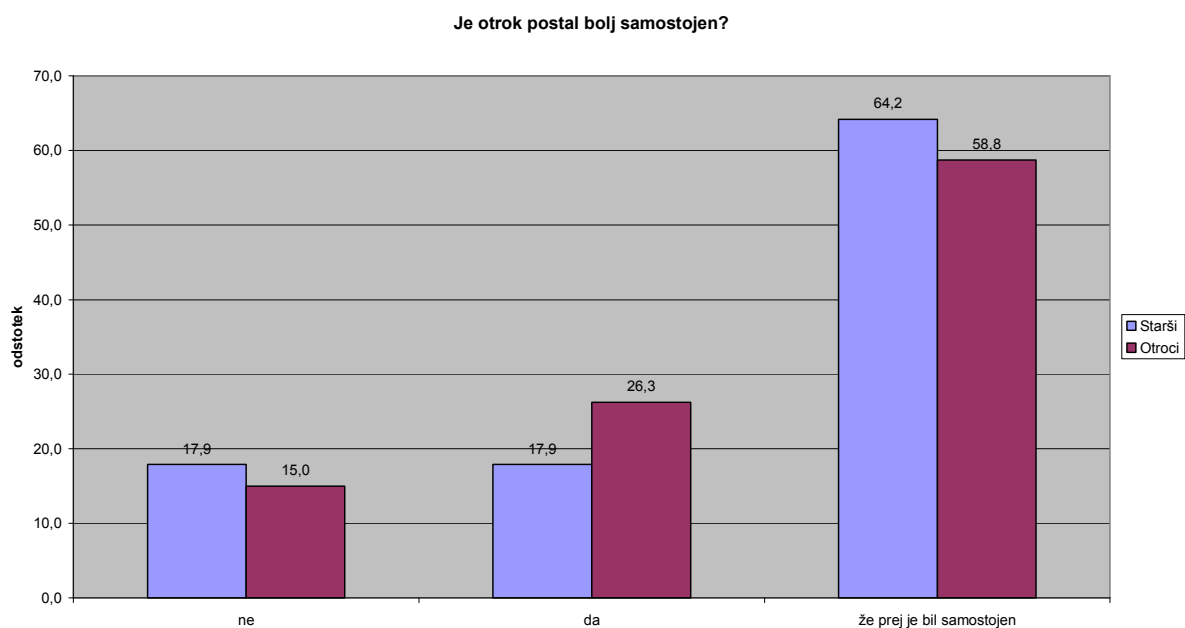
3.6 Mnenje o dolžini šole v naravi.

Slika 7. Dolžina šole v naravi

Pri tem vprašanju je prišlo do največje razlike v mnenju med starši in učenci in sicer za kar 48,1 % pri odgovoru, da je bila dolžina primerna, kar so v 73,1 % menili starši. 47,5 % učencev bi raje videlo, da bi bila šola v naravi daljša, kot prikazuje Slika 7.

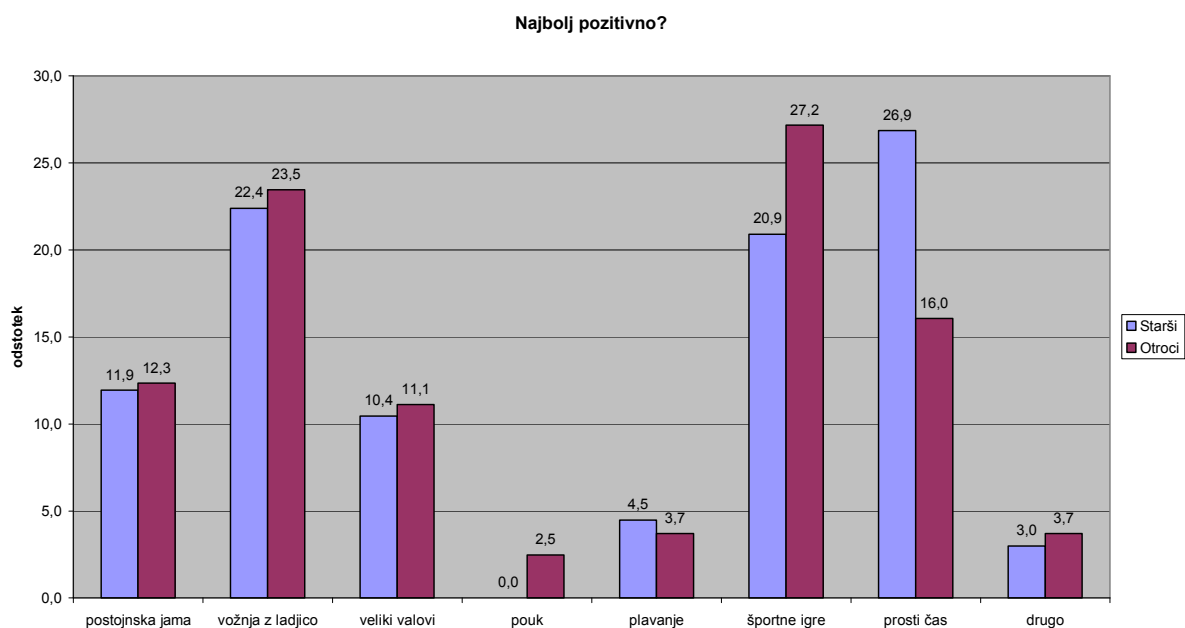
3.7 Je otrok postal bolj samostojen?

Slika 8. Samostojnost po prihodu domov.

Iz Slike 8 je razvidno, da večina staršev (64,2 %) in učencev (58,8 %) meni, da so učenci bili že pred odhodom v šolo v naravi samostojni. Odstotki pri drugih dveh odgovorih so razporejeni približno enakomerno.

3.8 Kaj se je otroku najbolj pozitivno vtisnilo v spomin?

Slika 9. Najbolj pozitiven vtis.

Po pričakovanju je bilo največ različnih odgovorov dobljenih pri tem vprašanju, kar je razvidno iz Slike 9, vendar je razmerje med odgovori staršev in učencev ostalo približno enakomerno. Otrokom so bile najbolj všeč športne igre (27,2 %), tik za njimi pa je vožnja z ladjico (23,5 %). Starši so menili, da so otrokom bile najbolj všeč aktivnosti v prostem času (26,9 %), na drugem mestu pa je prav tako vožnja z ladjico (22,4 %).

4 Razprava

V okviru raziskave smo napravili dve ločeni anketi, eno za učence in eno za njihove starše. V raziskavo je bilo vključenih 81 otrok in njihovih staršev. Anketo je rešilo vseh 81 učencev in 67 staršev. Želeli smo primerjati mnenji obeh skupin in ugotoviti, kakšen odnos imata obe skupini do šole v naravi. Primerjalnih vprašanj je bilo osem, starši pa so dobili še nekaj dodatnih informativnih vprašanj.

Analiza udeležencev anketiranja glede na spol nam razkrije, da je na anketna vprašanja odgovorilo več staršev deklic kot dečkov, medtem ko je med zajetimi učenci več dečkov kot deklic, to je 54,3 odstotka dečkov in 45,7 odstotka deklic. V številu otrok to pomeni, da je število dečkov za sedem višje od števila deklic.

V sklopu prvega vprašanja o znanju plavanja so učenci in starši izbirali med šestimi odgovori, s katerimi smo skušali ugotoviti stopnjo znanja plavanja. Starši in učenci so bili enotni pri prvih dveh odgovorih, torej pri neplavalcih, saj razlika ne presega dveh odstotkov, medtem ko so si precej neenotni (razlika okrog deset odstotkov) pri odgovorih, s katerimi smo želeli ugotoviti stopnjo znanja plavanja. Tukaj bi pričakovali, da bodo starši v večji meri precenili znanje plavanja svojega otroka, vendar se to razen pri dveh odgovorih ni zgodilo. Na tem mestu bi bilo zanimivo ugotoviti, katera izmed obeh skupin je odgovarjala bolj objektivno. V primerjavi z raziskavo Kosoveljeve (2003) je v našem primeru zanemarljivo manjše število neplavalcev (1,3 odstotka), število dobrih in zelo dobrih plavalcev pa je v obeh raziskavah ravno obratno. Iz tega lahko sklepamo, da šolski bazen pripomore k večjemu številu zelo dobrih plavalcev, na število neplavalcev pa ima le majhen vpliv.

Drugo vprašanje je bilo logično nadaljevanje prvega. Zanimalo nas je izboljšanje znanja plavanja. Glede na to, da je cilj letne šole v naravi tudi izboljšanje znanja plavanja, so rezultati pričakovani in je bil cilj očitno dosežen, saj se tako mnenja staršev kot učencev tu ne razhajajo in so si večinsko enotni, da se je znanje izboljšalo. Ta odgovor je namreč izbralo med 70 in 80 odstotkov staršev in otrok. Veseli dejstvo, da je le 11,9 odstotka staršev in 4,9 odstotka učencev menilo, da se stanje ni izboljšalo, pa še to je med njimi en učenec tak, ki se mu stanje ni izboljšalo zaradi tega, ker se zaradi mavčne obloge ni udeleževal pedagoškega

procesa v vodi. Enako je ugotovila tudi Kosoveljeva (2003). Mnenji obeh skupin sta tu enotni, kar smo tudi pričakovali.

Na temo, ali ni bilo morda preveč poudarka namenjenega plavanju in premalo pouku, se je nanašalo tretje vprašanje. Plavanju je bila namenjena večina dnevnega časa (okrog pet ur) medtem ko sta bili pouku namenjeni le dve šolski uri dnevno. 76 odstotkov staršev in 64 odstotkov otrok meni, da plavanju ni posvečenega preveč časa, deset in sedem odstotkov jih meni, da je bilo časa plavanju namenjenega preveč, veseli pa dejstvo, da le 13 odstotkov staršev ni poznalo časovne razporeditve dejavnosti. Nelogičnih je 28 odstotkov učencev, ki naj časovne razporeditve ne bi poznalo, čeprav so šoli v naravi bili vsi anketiranci. Rezultati kažejo, da je očitno veliko staršev in tudi učencev naklonjenih plavanju v okviru šole v naravi, iz tega pa lahko sklepamo, da je znanje plavanja še kako pomembno. Velikih razlik v mnenju tudi pri tem vprašanju ni bilo opaziti.

Zanimalo nas je tudi, ali je imel učenec kakšne težave v času bivanja v šoli v naravi. Glede na dosedanje izkušnje smo tu pričakovali velik odstotek pri odgovoru domotožje in drugega pri odgovoru, ki omenja, da učenec ni imel težav. V razmerju smo pričakovali nekako 50 : 50. Rezultati so pokazali, da je 30 odstotkov staršev menilo, da je imel otrok težave z domotožjem, medtem ko je tako menilo le 21 odstotkov otrok. To morda lahko kaže tudi na to, da so starši otroka zelo pogrešali in so morda še spodbujali določeno mero domotožja z telefonskimi klici, pogovori. Na drugi strani pa je ravno obratno (pričakovano), torej približno 8 odstotkov več učencev kot staršev odgovorilo, da niso imeli nobenih težav. Navkljub prej omenjeni razliki pa večjega odstopanja tudi pri tem vprašanju ni opaziti. Kosovelj (2003) je ugotovila, da bi 20 odstotkov učencev motilo, če se ne bi razumeli s sošolci. V naši raziskavi smo ugotovili, da težav z medsebojnim razumevanjem učenci niso imeli, saj se za ta odgovor ni odločil nihče.

Peto vprašanje se je nanašalo na odhod v šolo v naravi, in sicer ali so se ga učenci veselili. Glede na raziskavo Kosoveljeve (2003), ki je ugotovila, da so se vsi učenci veselili šole v naravi, smo podobno pričakovali tudi v naši raziskavi. V naši raziskavi se je šole v naravi veselilo 84 odstotkov učencev, preostanek pa se odhoda ni veselil. Zanimivo je, da je približno 7 odstotkov otrok več od staršev odgovorilo, da so se odhoda veselili. Enaka razlika se je pojavila pri odgovoru, da se šole v naravi niso veselili. Velikih razlik v mnenju med starši in učenci tudi pri tem odgovoru nismo zaznali.

O primernosti dolžine šole v naravi, ki traja šest dni, smo ugotovili nekaj zanimivih razlik v mnenju staršev in učencev. Anketiranci so imeli možnost treh odgovorov. Kar 48-odstotna razlika v korist staršev se je pojavila pri odgovoru, da je dolžina primerna, kar 30-odstotna pri odgovoru, da bi bila lahko daljša v korist učencev in 17-odstotna pri odgovoru, da bi bila lahko krajša, prav tako v korist učencev. Iz tega je razvidno, da ima polovica učencev zelo pozitivno mnenje o šoli v naravi in bi z veseljem ostali še kakšen dan več, medtem ko starši niso takega mnenja in se jim zdi dolžina primerna, morda tudi zaradi ekonomskega razloga. Dobljeni rezultati tudi kažejo, da krajšanje šole v naravi na manj kot pet dni ne bi naletelo na odobravanje pri starših in učencih in bi bilo tudi iz tega vidika nesmiselno. Pri tem vprašanju so se prvič pojavile velike razlike pri mnenju učencev in staršev.

Ali je otrok po bivanju v šoli v naravi postal bolj samostojen, je bila tema predzadnjega vprašanja. Ekstremnih razlik tudi pri tem vprašanju ni opaziti, je pa zanimivo dejstvo, da je velika večina staršev in otrok (64 in 58 odstotkov) menilo, da je bila samostojnost že prej na zadovoljivem nivoju. Iz izkušenj lahko temu odgovoru oporekamo, saj je velika večina otrok med bivanjem potrebovala pomoč pri postiljanju postelje, pospravljanju jedilne mize in celo sledenju urnika, ki je javen in jasno napisan na oglasni tabli. Seveda je pri teh letih samostojnost relativna. Da so postali bolj samostojni, pa meni več otrok kot staršev, vendar govorimo le o četrtini vseh učencev, kar je vseeno pod pričakovanji.

Na koncu smo hoteli dobiti tudi mnenje o pozitivnih stvareh in dogodkih, ki so se otrokom najbolj vtisnili v spomin. Tu se mnenja razlikujejo edino pri odgovorih o športnih igrah in prostem času. Razliko lahko pripišemo morebitnemu enačenju obeh odgovorov. Pri preostalih odgovorih razlike med skupinama praktično ni. Zanimivo je, da se samo plavanje učencem ni vtisnilo tako v spomin kot športne igre, vožnja z ladjico ali aktivnosti v prostem času. Iz tega je razvidno, da se je otrokom bolj vtisnilo v spomin tisto nenavadno, česar doma ne morejo početi. Če pogledamo kompleten odgovor, razlike med mnenji obeh skupin praktično ni zaslediti.

5 Sklep

Šola v naravi je posebna vzgojno-izobraževalna oblika, katere bistvo je, da učenci skupaj z učitelji preživijo nekaj časa v naravi, stran od kraja prebivališča. Šola v naravi celostno vpliva na otrokov razvoj. V približno tednu dni spoznavajo nove oblike pedagoškega procesa, se navajajo sami premagovati ovire, spoznavajo življenje v skupnosti in v naravi ter nenazadnje postanejo bolj samostojni.

V tem diplomskem delu smo se odločili opisati organizacijo letne šole v naravi in analizirati mnenja učencev OŠ Toneta Čufarja Jesenice, ki so se šole v naravi že udeležili, ter njihovih staršev. V raziskavo smo vključili 81 učencev in njihovih staršev. Medtem ko smo dobili vseh 81 rešenih anket učencev, pa smo dobili 67 rešenih anket staršev. Učenci so bili stari 9 in 10 let. Imeli smo osem primerjalnih vprašanj, ki smo jih zastavili obema skupinama. Starši so odgovorili še na nekaj informativnih vprašanj.

Namen raziskave je bil ugotoviti mnenja učencev o doživljanju letne šole v naravi, ugotoviti mnenja staršev o doživljanju šole v naravi njihovih otrok, primerjati mnenj obeh skupin, pridobiti splošno mnenje učencev in staršev o letni šoli v naravi, ugotoviti, kako dobri so učenci pri razkrivanju in opisovanju svojih doživetij in čustev in ugotoviti, ali si starši znajo pravilno interpretirati otrokova pričevanja.

Opisali smo organizacijo letne šole v naravi, ki smo jo umestili in povezovali s točno določenim krajem, to je letovišče Pinea v Novigradu, kjer osnovna šola, iz katere prihajajo anketirani učenci, tudi izvaja šolo v naravi. Organizacijska opravila smo strnili na postavitev okvirnega in dokončnega termina, rezervacijo nastanitev, motiviranje učencev in staršev s pomočjo video posnetkov in plakatov na oglasni deski, pošiljanje obvestil staršem in organizacijo roditeljskega sestanka, obiskom neodločenih staršev, ki otrok iz takšnih ali drugačnih razlogov niso prijavi, pisanje seznama opreme, organizacijo pedagoške zasedbe, napravo seznama skupne opreme, pripravo učencev na odhod, rezervacijo prevoza, napravo seznama sanitetnega materiala, skrb za potne naloge in naročilnice, posredovanje zadnjih navodil o odhodu staršem in učencem in objavo obvestila o prihodu domov.

Ugotovili smo, da so skupine, ki so udeležene pri učenju plavanja, med seboj zelo nehomogene. Zaradi tega razloga smo navedli didaktična priporočila za boljše, hitrejše in

varnejše učenje plavanja. Prav tako smo navedli, kakšne teste je potrebno opraviti za pridobitev določenega naziva.

Iz navedenih rezultatov posameznega vprašanja lahko sklepamo, da se mnenje staršev in otrok o šoli v naravi in dogajanju tam praktično ne razlikujejo. Edina izstopajoča razlika je zaznana pri vprašanju o primernosti dolžine, verjetno zaradi tega, ker starši lahko stanje ocenijo bolj objektivno in iz širšega zornega kota, otroci pa so pri tem vprašanju gledali predvsem na lastna doživetja, oziroma kako so tiste dni preživeli. Če so bili dnevi preživeti v Novigradu lepi, so minili hitreje in zato so se verjetno odločili za podaljšanje.

Rezultate lahko razširimo tudi na druga področja. Kažejo, da je komunikacija med starši in učenci praktično brezhibna. To dejstvo veseli, saj si v času, ko so starši vedno bolj poklicno obremenjeni in s tem odsotni od doma, ti še vedno vzamejo čas in prisluhnejo otroku, ki poln doživetij in elana hiti z razlago vseh novih dogodivščin, ki so se mu v vsebinsko bogati šoli v naravi pripetile in si ustvarijo pravilno sliko, tako kot si jo ustvari tudi njihov otrok.

V prihodnje bi lahko primerjali mnenja učencev, ki se bodo šole v naravi šele udeležili, tistih, ki so v trenutku raziskave v šoli v naravi, in tistih, ki so v šoli v naravi že bili. Poleg tega bi lahko primerjali tudi mnenje posameznega učenca ter njegovih staršev oziroma posebej mame in očeta, saj mogoče obstajajo razlike v komunikaciji na relaciji mati-otrok, oče-otrok.

Veseli dejstvo, da je mnenje, razbrano iz anketnih vprašanj o šoli v naravi, pozitivno in da ima organizacija in odhod učencev v šolo v naravi splošno podporo, saj se bo šola v naravi le tako lahko ohranila oziroma pridobila na vrednosti. Naravo moramo izkoristiti, dokler nam je še na voljo, saj je precej verjetno, da čez kakšno stoletje izvedba šole v naravi ne bo več mogoča, ker narave, kot jo poznamo danes, ne bo več.

6 Viri

1. Čermak V. idr. (1992). *Šola plavanja*. Ljubljana: Fakulteta za šport.
2. Danks, F. in Schofield, J. (2007). *Igrišča narave*. Radovljica: Didakta.
3. Gavin, M., Dowshen, S., Izenberg, N. (2007). *Otrok v formi*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
4. Jurak, G. (1997). *Vaš otrok – plavalec*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport in Zavod za šport Slovenije.
5. Jurak, G. idr. (2002). *Učenje plavanja v Sloveniji 1994–2000*. Ljubljana: Zavod za šport Slovenije.
6. Jurak, G., Kovač, M. (1998). *Morski konjiček*. Ljubljana: Zavod za šport Slovenije.
7. Jurak, G., Kovač, M. (2007). *Priporočila za izpeljavo športnovzgojnega procesa: opravičevanje, učenje plavanja, športni oddelki in spremljava telesnega in gibalnega razvoja*. Ljubljana: Fakulteta za šport.
8. Kapus, V. (2011). *Plavanje: učenje*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
9. Karpljuk, D., Videmšek, M. in Zajc, M. (2003). *Možnosti povezovanja športnih in zdravstvenih vsebin v osnovni šoli*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
10. Kosovelj, D. (2003). *Mnenje učencev in njihovih staršev o letni šoli v naravi*. Diplomsko delo, Ljubljana: Pedagoška fakulteta.
11. Kovač, M., Novak, D. (2004). *Učni načrt športne vzgoje za osnovno šolo*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
12. Kovačič, N. (1993). *Odnos učencev in učiteljev na OŠ Nove Fužine do poletne šole v naravi*. Diplomsko delo, Ljubljana: Pedagoška fakulteta.
13. Kristan, S. (1997). *Športni program Zlati sonček*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod za šport Slovenije.
14. Kristan, S. (1998). *Šola v naravi*. Radovljica: Didakta.
15. Marjanovič-Umek, L. in Zupančič, M. (2001). *Psihologija otroška igre*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.
16. Marjanovič-Umek, L., Zupančič, M. in sodelavci (2004). *Razvojna psihologija*. Ljubljana: Znanstveno raziskovalni inštitut Filozofske fakultete.
17. Muha, N. (1987). *Najustreznejša starost za letno šolo v naravi*. Diplomsko delo, Ljubljana: Fakulteta za šport.
18. Pantley, E. (2002). *Z otrokom lahko sodelujete*. Radovljica: Didakta.

19. Pistotnik, B. (1997). *Osnovna motorika*. Ljubljana: Samozaložba.
20. Pistotnik, B. (2003). *Osnove gibanja*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
21. Pistotnik, B. (2004). *Vedno z igro*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
22. Pišot, R. in Jakomin, D. (2002). Pomen gibalne/športne aktivnosti na prostem za zdravje otroka. V: R. Pišot, V. Štemberger, F. Krpač, T. Filipčič, (ur.). *Otrok v gibanju: zbornik prispevkov: proceedings* (str. 439–443). Ljubljana: Pedagoška fakulteta.
23. Prešern, M., Trbovc, S. (1995). *Plavanje v Sloveniji 1914–1994*. Ljubljana: Parex.
24. Ristovič, N. (1993). *Šola v naravi postojnskih šol v Čatežu*. Diplomsko delo, Ljubljana: Pedagoška fakulteta.
25. Rutar, D. (2002). *Učitelj kot intelektualec*. Radovljica: Didakta.
26. Sears, W. in Sears, M. (2002). *Uspešen otrok*. Radovljica: Didakta.
27. Stoppard, M. (1992). *Kaj zmore vaš otrok*. Ljubljana: DZS.
28. *Šola v naravi koncept*. Pridobljeno 3. 2. 2010 iz http://www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pageuploads/podrocje/os/devetletka/program_drugo/Sola__v__naravi.pdf.
29. Turk, V. (1992). *Odnos učencev 4. razredov treh ljubljanskih osnovnih šol do poletne šole v naravi*. Diplomsko delo, Ljubljana: Pedagoška Fakulteta
30. Uradni list RS.
31. Vahčič, N., Mlakar M. (2001). *Orientacijski tek - priročnik za poučevanje začetnikov*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
32. Velkavrh, M. (2001). *Odnos učencev in njihovih staršev do poletne šole v naravi*. Diplomsko delo, Ljubljana: Pedagoška Fakulteta.
33. Videmšek, M. in Stančević, B. (2004). *Popostrimo športno vzgojo*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
34. Videmšek, M., Strah, N., Stančević, B. (2001). *Igrajmo se skupaj*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
35. Zatoń, K., Jaszezak, M. (2008). *Science in swimming II*. Wrocław: Wydawnictwo AWF
36. Židan, D. (1985). *Šola v naravi v občini Ljubljana-Šiška v očeh neposrednih izvajalcev in uporabnikov te vzgojno-izobraževalne oblike*. Diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za šport.

7 Priloge

7.1 Anketni vprašalnik za starše

Spoštovani,

Sem Nejc Pogačnik, študent 4. letnika Fakultete za šport v Ljubljani. Odločil sem se, da v okviru predmeta Elementarna športna vzgoja napravim raziskovalno nalogo z naslovom *Mnenje staršev četrtošolcev o letni šoli v naravi*. Pred vami je anketa, ki bo glavni vir informacij za raziskavo. Je povsem anonimna, podatki pa bodo uporabljeni le za namen naloge. Prosim vas, da vaši otroci izpolnjeno anketo vrnejo svojemu profesorju športne vzgoje. Za sodelovanje se vam lepo zahvaljujem.

1. Spol Vašega otroka: M   Ž

2. Dokončana stopnja izobrazbe staršev:

- a) osnovna šola
- b) poklicna šola
- c) gimnazija
- d) visoka
- e) višja

3. Ali se je vaš otrok v letošnjem šolskem letu udeležil letne šole v naravi (Novigrad)?

- a) da
- b) ne

4. Kakšno je bilo znanje vašega otroka v plavanju?

- a) je neplavalec (vode se boji)
- b) je neplavalec (dokler lahko stoji, je gibanje neomejeno)

- c) preplava 25 m
- d) preplava 50 m
- e) plava lahko 10 minut in več
- f) plava 10 minut in več ter obvlada več kot dva sloga plavanja*

*slogi plavanja: delfin, hrbtno, prsno, kravl

5. Se je znanje plavanja vašega otroka po končani šoli v naravi po vašem mnenju izboljšalo in kako?

- a) DA, sedaj
  - je neplavalec (vode se boji)
  - je neplavalec (dokler lahko stoji, je gibanje neomejeno)
  - preplava 25 m
  - preplava 50 m
  - plava lahko 10 minut in več
  - plava 10 minut in več ter obvlada več kot dva sloga plavanja

b) NE

6. Menite, da je prevelik poudarek namenjen plavanju in premalo drugim dejavnostim kot npr. pouk, družabne igre, športne igre (nogomet, med dvema ognjema)?

- a) Da
- b) Ne
- c) Ne morem se odločiti, ker ne poznam razporeditve.

7. Menite, da ste bili o programu šole v naravi dobro obveščeni?

- a) da
- b) ne

8. So imeli vaši otroci kakšne težave v času bivanja v šoli v naravi in kakšne?

- a) domotožje
- b) slab odnos z drugimi učenci
- c) strah pred nečim novim
- d) strah pred vodo
- e) zdravstvene težave
- f) ni jim bila všeč nastanitev
- g) drugo (dopišite): _____
- h) ni imel nobenih težav

9. So se otroci veselili odhoda v šolo v naravi?

- a) da
- b) ne

10. So se otroci veselili prihoda domov?

- a) da
- b) ne

11. Kakšno je vaše mnenje o dolžini šole v naravi

- a) Dolžina je primerna;
- b) lahko bi bila daljša;
- c) lahko bi bila krajša.

12. Menite, da je vaš otrok postal bolj samostojen (sam postelje posteljo, pospravlja za seboj ...)?

- a) Da
- b) Ne
- c) Že prej je bil samostojen.
- d) Po prihodu domov je bil manj samostojen kot pred odhodom.

13. Kaj se je vašemu otroku najbolj vtisnilo v spomin?

- a) obisk Postojnske jame
- b) vožnja z ladjico
- c) veliki valovi
- d) pouk
- e) plavanje
- f) športne igre (vlečenje vrvi, med dvema ognjema, kros, orientacijski tek)
- g) prostčasne dejavnosti (druženje s sošolci, nogomet, košarka, gugalnice)
- h) dobra hrana
- i) ples
- j) drugo (dopišite):

---

14. Kakšno je vaše mnenje o stroških, ki ste jih z udeležbo vašega otroka v šoli v naravi imeli?

- a) prenizki
- b) primerni
- c) previsoki

15. Menite, da bi bilo bolje, da šole v naravi ne bi bilo?

- a) da
- b) ne

7.2 Anketni vprašalnik za učence

Živijo,

sem Nejc Pogačnik, študent 4. letnika Fakultete za šport v Ljubljani. Odločil sem se, da v okviru predmeta Elementarna športna vzgoja napišem raziskovalno nalogo z naslovom *Mnenje staršev in njihovih otrok o letni šoli v naravi*. Pred teboj je anketa, ki bo glavni vir informacij za raziskavo. Je povsem anonimna, podatki pa bodo uporabljeni le v namen naloge. Prosim te, da izpolnjeno anketo vrneš profesorju športne vzgoje. Za sodelovanje se lepo zahvaljujem!

1. Spol (obkroži):   M   Ž

2. Kakšno je bilo tvoje znanje plavanja pred šolo v naravi?

- a) Bil sem neplavalec (*vode sem se bal*);
- b) bil sem neplavalec (*dokler sem lahko stal, sem bil brez strahu v vodi*);
- c) preplaval sem 25 m;
- d) preplaval sem 50 m;
- e) preplaval sem lahko 10 minut in več;
- f) preplaval sem 10 minut in več ter obvladal več kot dva sloga plavanja*.

*slogi plavanja: delfin, hrbtno, prsno, kravl

3. Se je tvoje znanje plavanja po končani šoli v naravi izboljšalo?

- a) NE
- b) DA

4. Je bil prevelik poudarek namenjen plavanju in premalo drugim dejavnostim kot npr. pouk, družabne igre, športne igre (*nogomet, med dvema ognjema ...*)?

- a) NE
- b) DA
- c) Ne morem se odločiti.

5. Si imel kakšne težave v času bivanja v šoli v naravi in kakšne? (Obkrožiš lahko samo en odgovor.)

- a) domotožje
- b) slab odnos z drugimi učenci
- c) strah pred nečim novim
- d) strah pred vodo
- e) zdravstvene težave
- f) ni jim bila všeč nastanitev
- g) drugo (*dopišite*): _____
- h) ni imel nobenih težav

6. Si se veselili odhoda v šolo v naravi?

- a) NE
- b) DA

7. Kakšno je tvoje mnenje o dolžini šole v naravi?

- a) Lahko bi bila krajša (5 dni);
- b) dolžina je primerna (6 dni);
- c) lahko bi bila daljša (7 dni).

8. Si postal bolj samostojen (*sam postelješ posteljo, pospravljaš za seboj ...*)?

- a) NE
- b) DA
- c) Že prej sem bil samostojen.

9. Kaj se ti je najbolj pozitivno vtisnilo v spomin? (Obkrožiš lahko samo en odgovor.)

- a) obisk Postojnske jame
- b) vožnja z ladjico
- c) veliki valovi
- d) pouk
- e) plavanje
- f) športne igre (*vlečenje vrvi, med dvema ognjema, kros, orientacijski tek*)
- g) dejavnosti v prostem času (*druženje s sošolci, nogomet, košarka, gugalnice*)
- h) drugo (*dopišite*): _____